

**CENTRUM
HOUT**

Jaarverslag 2019

Hout, nu en in de toekomst

Duurzaamheid, communicatie en promotie

22

Bouwen met hout en plaat

Hout- en bouwmarkt

32

Bouwkwaliteit, onderzoek en techniek

Sectieactiviteiten

42

Mens en bedrijf

Sociale zaken

52

Branche actief

Bestuur en organisatie

56

Centrum Hout, een krachtige houtorganisatie

Interview

12

COLOFON

Uitgave

Centrum Hout

Tekstredactie

Kees de Vries Redactie,
Bettina Voos

Fotografie

John Lewis Marshall, eigen
beeld Centrum Hout en
lidbedrijven, Shutterstock

Ontwerp

Graphius, Remco van den Top

© 2020 Centrum Hout Almere

Wie we zijn

Centrum Hout

De federatieve vereniging Centrum Hout, kortweg Centrum Hout, is op 1 januari 2018 opgericht door werkgeversorganisaties Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen VVNH en de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie NBvT. Centrum Hout bundelt daarmee de krachten van professionele handelaren in hout en de houtverwerkende industrie en maakt zich sterk voor een optimaal en veelvuldig gebruik van hout en houtproducten. Het vernieuwbare karakter van hout is uniek in het brede scala aan materialen. Hout is daarmee hét materiaal van nu en de toekomst.

NBvT

De Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie NBvT vertegenwoordigt het topsegment van de Nederlandse timmerindustrie. De branchevereniging behartigt sinds 1946 de gezamenlijke en individuele belangen van de circa 200 leden in technische en juridische zin en op sociaal gebied. NBvT levert een essentiële bijdrage aan ontwikkeling en stimulatie van het bouwen in en met hout, stimuleert innovaties en werkt mee aan regelgeving met integrale kwaliteitsverbetering tot doel. De leden zijn aangesloten bij een of meerdere productsecties zoals daar zijn de Sectie Kozijnen, Sectie

Punt-West
Ouddorp

VHSB, Sectie Buitendeuren, Sectie Binnendeuren, Sectie Trappen, Sectie Toelevering en Jong Management. De NBvT is lid van het VNO-NCW en CEI-bois. Zie ook www.nbvt.nl.

Koninklijke VVNH

De Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen VVNH is de overkoepelende organisatie van 105 groothandelsbedrijven in hout en plaatmateriaal (excl. filialen). In 2019 importeren de aangesloten bedrijven ca. 5 miljoen m³ hout en plaatmateriaal. De meerderheid van alle werknemers in de bedrijfstak is werkzaam bij VVNH-lidbedrijven (3.277 personeelsleden). De sectiebesturen Hardhout, Naaldhout en Plaatmateriaal en Technische Zaken behartigen de belangen van de gelijknamige productgroepen. Verenigingen die branchesegmenten vertegenwoordigen zijn als buitengewoon lid bij de VVNH aangesloten. Dat zijn de Nederlandse Vereniging van Houtagenten (NATA, 25 leden), de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH, 86 leden) en de Vereniging van Importerende Groothandelaren in Hout (VIGH, 3 leden). Door de mondiale handel in hout en de herkomst ervan is de VVNH lid van en actief betrokken bij de European Timber Trade Federation (ETTF). Voorts is VVNH als ondernemersorganisatie lid van het Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG) en daarmee verbonden aan het VNO/NCW. Zie ook vvnh.nl.

Wat we doen

Centrum Hout

- is hét aanspreekpunt voor hout en houtproducten in Nederland;
- werkt aan een sterk en positief imago van hout en houtproducten en bevordert een financieel gezonde positie van de houtsector in Nederland;
- stimuleert de handel en toepassing van hout dat aantoonbaar afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen;
- hanteert een gedragscode die onder andere regelt dat de leden uitsluitend hout op de Nederlandse markt brengen en verwerken dat voldoet aan de geldende wet- en regelgeving (zowel nationaal als internationaal overeengekomen);
- doet dit door het stimuleren van innovaties, nieuwe houttoepassingen, onderzoek naar nieuwe houtsoorten, opleidingen en onderwijs voor zowel de eigen achterban als partijen in de bouw en infra;
- heeft verantwoord ondernemen als leidraad voor het geformuleerde beleid;
- beïnvloedt relevante – politieke – besluitvormingsprocessen;
- werkt aan de doelstelling dat in 2020 het marktaandeel hout en houtproducten in de bouw ten opzichte van andere materialen met 5% is toegenomen, dat in dat jaar duurzaam geproduceerd hout de norm is in Nederland en dat veiligheid, gezondheid en welzijn in de bedrijfstak verder zijn versterkt.

NBvT en VVNH

De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen zowel NBvT als VVNH. De leden worden bijgestaan door een secretariaat dat (zowel collectief als individueel) ondernemingen informeert en assisteert op gebied van:

- sociale zaken: arbeidsvoorwaarden, arbeidsrecht, opleidingen, arbeidsomstandigheden;
- juridische zaken: verkoopvoorwaarden, contracten, incasso's, procedures;
- economische zaken: statistieken, import en exportcijfers en invoerheffingen;
- importzaken: contingenten, invoerrechten, CITES, fytosanitaire aangelegenheden;
- milieu- en houtvoorzieningsvraagstukken, milieuwet- en regelgeving, EUTR- en FLEGT-advisering, legaliteits- en duurzaamheidscertificeringssystemen, STIP en Keurhout.
- technische zaken: innovatie, kwaliteitseisen en regelgeving, KOMO.

Hotel Jakarta
Amsterdam

Een woord vooraf

Opmaat naar de Nieuwe Houten Eeuw

Paul van den Heuvel
Directeur Centrum Hout

Gevraagd naar het meest in het oog springende element van de 2019-activiteiten van Centrum Hout noemt directeur Paul van den Heuvel de start van de campagne *Hout. Natuurlijk van nu*. “Maar er is eigenlijk zoveel meer om te noemen”, haast hij zich te zeggen. “De bredere aandacht voor biobased bouwen bij alle partijen in de keten en ook de kamermoties van D66 en GroenLinks haast te maken met de toepassing van hout, ze sluiten goed aan op de Centrum Hout-missie en de in 2019-ontwikkelde activiteiten”.

“De manier waarop de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie NBvT en de Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen VVNH na de oprichting in 2018 gezamenlijk Centrum Hout in 2019 op de kaart hebben gezet, stemt meer dan tevreden. Hout in de bouw en in de gww krijgen in 2019 overvloedig aandacht. De

een via de meer generieke campagne *Hout. Natuurlijk van nu*. en de ander, samen met Rijkswaterstaat, via het Actieplan Hout in de gww 2.0. Ook het Convenant Bevorderen van Duurzaam Bosbeheer, gesteund door het secretariaat van de Stichting Bewust met Hout, verenigt een veelheid aan betrokken partijen en overheden achter het belang om duurzaam geprodu-

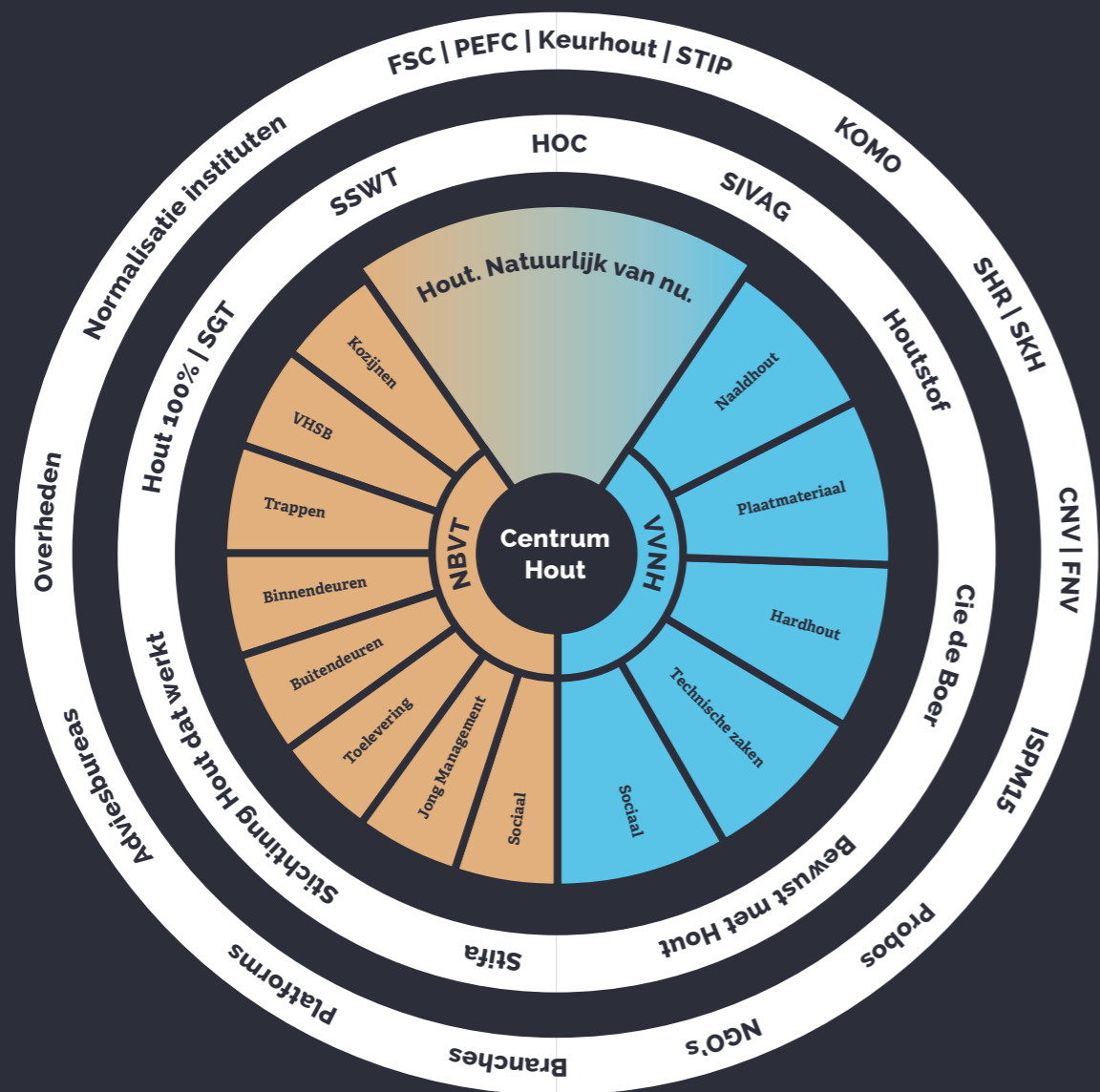
ceerd hout en plaatmateriaal in Nederland de norm te laten zijn. Meer en meer groeit het besef in de samenleving dat de toepassing van hernieuwbare, biobased grondstoffen zowel de CO₂-uitstoot kunnen verminderen, als een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van de klimaatverandering. De Centrum Hout-boodschap dat dat in het geval van hout en houtachtig plaatmateriaal vanuit duurzaam beheerd en gecertificeerd bos moet gebeuren, is door politiek, ambtenarij, maar in toenemende mate ook in een aantal spraakmakende houtrijke projecten door gemeenten, projectontwikkelaars en aannemerij goed opgepakt. D66 en GroenLinks delen onze gretigheid meer hout toe te passen en lanceren in 2019 kamermoties met een oproep om het gebruik van hout te versnellen en houtbouw te stimuleren. Het afgelopen jaar is voortvarend een start gemaakt met de omschakeling naar hoe de bouw er in de toekomst uit zal gaan zien: meer prefab en meer hout en houtproducten.

De successen die we mogen vieren, zijn alleen mogelijk door de betrokkenheid, inzet en energie van onze leden, bestuursleden en secretariaatsmedewerkers. Op deze plek past dan ook een pluim voor de inzet van een ieder van hen. Met name de nieuwe generatie roert zich door op sociale media het houtbelang te dienen en vindt daarbij de aansluiting bij *Hout. Natuurlijk van nu*. De oudere generatie laat zich meer traditioneel informeren, maar is ook actief en geeft zijn steun tij-

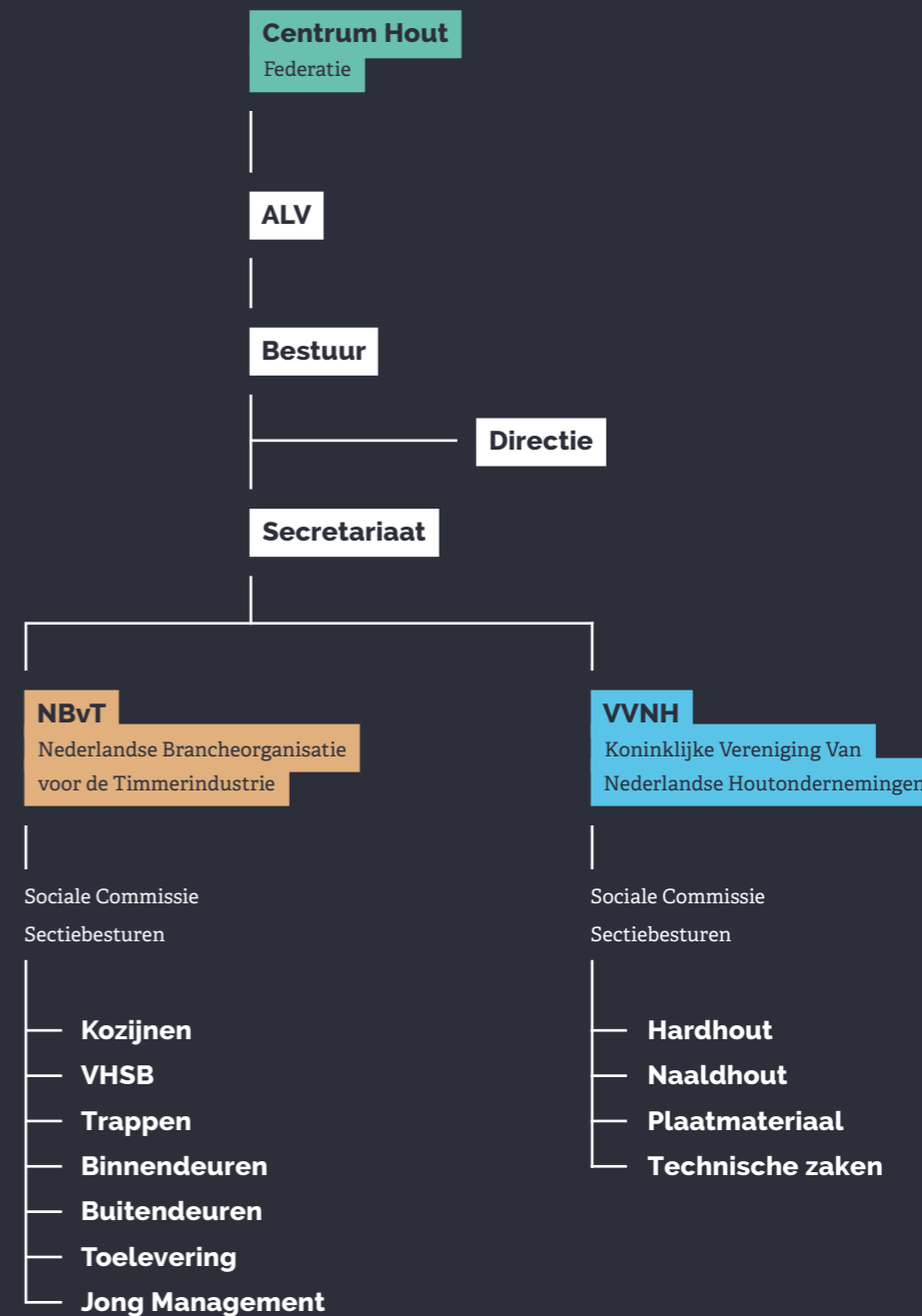
dens leden- en netwerkbijeenkomsten. We zitten als houtsector middenin een overgangsfase van de manier waarop het ging, naar de manier waarop we nu verwachten hoe het in de nabije en verdere toekomst zal gaan. Dat is zoeken, aftasten, maar ook knopen doorhakken. Dat is precies wat we in 2019 gezamenlijk hebben gedaan.

In het verslagjaar kon niet worden voorzien dat 2020 zou worden getroffen door de coronacrisis. Hoewel de toekomstperspectieven voor de bouwsector – gezien de schaarste aan woningen – gunstig zijn, zal de crisis onvermijdelijk de bouw en daarmee onze sector raken. Bij het publiceren van dit jaarverslag staan de activiteiten van Centrum Hout, NBvT en VVNH dan ook met name in het teken van het door de crisis helpen van onze leden. Centrum Hout heeft met een vernieuwd team, een sterk elan en duidelijke focus in nauwe samenwerking met zijn leden in de houthandel en de timmerindustrie in 2019 een goede en duidelijke basis neergelegd. De planning die we voor het uitrollen van zaken voor ogen hebben, is ondanks het feit dat we met verschillende organisaties en verschillende besturen hebben te maken, goed gerealiseerd. We hebben een fundament gelegd waarop we vanuit een gezamenlijk kantoor samen met de opleidingsorganisaties van VVNH en NBvT in 2020 daadkrachtig verder zullen bouwen. Gezamenlijk met partnerorganisaties zullen we de uitdagingen die 2020 ons stelt aangaan in het besef dat de Nieuwe Houten Eeuw in 2019 is begonnen”.

Centrum Hout landschap

Organogram

Interview

Centrum Hout, een krachtige houtorganisatie

Marco Wijma
Voorzitter NBvT

Wirt Groen
Voorzitter Koninklijke VVNH

Ze zijn een jaar na de oprichting van Centrum Hout tevreden over de in 2019 bereikte resultaten. De breed uitgerolde campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* landt goed bij de doelgroep en de eigen organisatie wint aan kracht. Zakelijk ging het bovendien hun respectievelijke ondernemingen net als het gros van de houthandel en timmerindustrie goed, al blijft er altijd wat te wensen over. Voorzitters Wirt Groen van Koninklijke VVNH en Marco Wijma van de NBvT belichten in een tweegesprek het verslagjaar 2019.

2019 is het eerste volle jaar dat voorzitters Wirt Groen van Koninklijke VVNH en Marco Wijma van NBvT, besturen, directie en de 300 bedrijven die zij vertegenwoordigen in Centrum Hout, volop aan de slag zijn gegaan om het houtbelang goed in de markt te zetten. De een is directeur/eigenaar van een groothandel in hardhout met een eigen drogerij, zagerij en schaverij. Gww en buiteninrichting vormen zijn voornaamste afzetgebied. De ander is meer woning- en utiliteitsbouw gericht en ziet als technisch manager zijn deurenfabriek in 2019 de overstap maken van familiebedrijf naar corporate onderneming. Beiden zien houthandel en timmerindustrie in 2019 goed presteren. Er worden bijna 71.000 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Dat is ruim 6 procent meer dan in 2018 en het hoogste aantal in tien jaar tijd. Wirt Groen: "In 2019 stijgt de omzet voor de meeste houthandels. De leveringen aan de bouw zien er goed uit. Later vlakt dat door PFAS- en stikstofmaatregelen weer af. De aanbestedingen in de weg- en waterbouw zijn helaas

“**De voordelen van hout moeten onophoudelijk onder de aandacht worden gebracht**”

wederom onder de maat, maar in het algemeen is 2019 voor de houthandel een redelijk tot goed jaar". Marco Wijma: "Ook voor de timmerindustrie. De uiteindelijke effecten van PFAS- en stikstofmaatregelen op lopende werken en orderportefeuilles worden, samen met de gevolgen van de coronacrisis, pas in 2020 duidelijk".

Goed begin

De focus van hun organisaties in Centrum Hout is in 2019 in eerste instantie gericht op het gezamenlijk oppakken, kaderen en financieren van de houtpromotiecampagne *Hout. Natuurlijk van nu.* Wirt Groen: "We zijn voortvarend van start gegaan. De reacties die we op de campagne terugkrijgen van de verschillende doel-

groepen stemmen tevreden. De slogans *Hout. Natuurlijk van nu.* en *Welkom in de Nieuwe Houten Eeuw* vinden navolging en zijn op veel plekken terug te zien". Marco Wijma onderschrijft dat. "De campagne loopt ook goed door, mede door het gedreven team dat er achter zit. Op het vlak van het goed neerzetten van de houtlobby

“De vruchten van die investeringen plukken we in de tweede helft van 2020”

zijn we in 2019 nog iets teveel aan de staart vastgehouden door de aandacht die de interne organisatie van Centrum Hout vergde. Maar dat krijgt met de versterking van de organisatie en het in 2020 betrekken van een gezamenlijk pand in Almere ook de aandacht die het verdient”. Wirt Groen: “In het verslagjaar, maar ook in 2020 is de organisatie door instroom van nieuwe medewerkers versterkt. Centrum Hout is nu een organisatie die staat”.

Voordelen

De bundeling van de houtpromotie in Centrum Hout kon niet op een beter tijdstip plaatsvinden. Hout staat als duurzaam en hernieuwbaar materiaal momenteel enorm in de belangstelling. Dat heeft deels te maken met de aandacht voor circulair en biobased bouwen, maar ook met het feit dat hout een mooie oplossing biedt voor zowel de vastlegging van CO₂ als vermindering van de uitstoot daarvan. Centrum Hout onderbouwt de claims onder andere door, ook in het verslagjaar, nieuwe levenscyclusanalyses uit te laten

voeren en deze in de Nationale Milieudatabase van Stichting Bouwkwiteit op te laten nemen. De voordelen van bouwen met hout worden publicitair breed verspreid. Marco Wijma: “En de ontwikkelingen staan ook niet stil. De verfindustrie is in 2019 best actief geworden met de ontwikkeling en marktintroductie van biobased verf met dezelfde kwalitatieve eigenschappen als de traditionele verfsystemen. Een dergelijke ontwikkeling speelt hout en biobased bouwen verder in de kaart”.

Nerven

De bedreigingen voor hout, en die zijn er ook, kunnen door de houtsector volgens Groen en Wijma het best gezamenlijk worden aangepakt. Marco Wijma: “Bij de kozijnen is de concurrentie met alternatieve materialen nog steeds moordend”. Wirt Groen: “En ook in de gww heeft hout sterke concurrentie van andere materialen. De voordelen van onze grondstof moeten dus onophoudelijk onder de aandacht worden gebracht. Echter, Centrum Hout kan dat niet alleen. Wij helpen de belemmeringen vanuit een gemeenschappelijke insteek op te ruimen. Zo is *Hout. Natuurlijk van nu* ook opgezet: wij bieden de contouren en de hulpmiddelen aan. De aangesloten leden kunnen van daaruit werken om hun eigen business goed in de steigers krijgen”. Marco Wijma: “Sommige bedrij-

ven moeten die weg nog vinden. Een deel is nog zoekende en wordt graag aan de hand meegenomen om zelf activiteiten te ontplooien. Ik steek ook nergens onder stoelen en banken dat de ledenparticipatie cruciaal is en altijd beter kan. Het gaat om het grotere verband en beïnvloeding van de maatschappij. Dat kun je alleen doen als je dat vanuit de nerven aanpakt: dus alle leden en alle medewerkers van leden. Die zijn daar allemaal bij nodig”. Wirt Groen: “We promoten het hout en het bouwen met hout. Wat je hier en daar wel hoort is dat sommige secties gewend zijn de hele promotie zelf te doen. Als we echter niet gezamenlijk de schouders zetten onder het houtverhaal, of het opbreken in productcampagnes, dan valt de houtpromotie door versnippering uit elkaar en leveren

we ons in de marketing over aan de op dat moment beter georganiseerde alternatieve materialen. We moeten dus met zijn allen de schouders eronder zetten en dat ook zo

volhouden". Marco Wijma: "En daarnaast is er natuurlijk ruimte voor de secties uit eigen middelen initiatieven te ontplooien".

Goede weg

Er wordt in het verslagjaar veel tijd en energie gestoken om betrokken partijen verder naar elkaar toe te laten groeien. De gelijktijdige aparte ledenvergaderingen van VVNH en NBvT monden om die reden uit in een gezamenlijke vergadering Centrum Hout. Zorgvuldigheid in de besluitvorming is daarbij cruciaal voor een succesvolle samenwerking. Wirt Groen: "De organisatiestructuur van de houthandel is met drie productsecties overzichtelijker en wellicht eensgezinder dan die van de timmerindustrie. Maar dat is een gegeven om rekening mee te houden". Marco Wijma: "De NBvT-organisatie is met zes secties inderdaad omvangrijker, maar kent ook grotere onderlinge verschillen. De Sectie Kozijnen telt zo'n 133 leden, van erg kleine tot erg grote bedrijven. Over de

hele breedte verwachten alle leden echter terecht een op de eigen onderneming afgestemd serviceniveau. Bij de een is dat meer technisch van aard, bij de ander meer op gebied van marketing en lobby. Dat onderscheid is met de vorming van Centrum Hout veel duidelijker geworden. Aan de overbrugging daarvan door versterking van de NBvT-ondersteuning door het Centrum Hout-secretariaat is in het verslagjaar dan ook hard gewerkt. We zijn op de goede weg. Vrij wezenlijk voor een goede samenwerking is tevens de instemming van de achterban om de activiteiten vanaf medio 2020 vanuit een gezamenlijk kantoor in Almere plaats te laten vinden. Zo versterken we elkaar. De vruchten van die investeringen plukken we in de tweede helft van 2020".

Coronacrisis

En de toekomst? Wirt Groen: "Ik denk dat we zeker met de economische voorspellingen naar aanleiding van de coronacrisis als bouwbranches moeilijke, uitdagende tijden tegemoet gaan".

Marco Wijma: "Er is echter geen reden om aan te nemen dat de toekomst voor hout in de bouw niet rooskleurig

is. Ik heb toch het idee dat alternatieve materialen het mede door de aandacht voor hout steeds moeilijker gaan krijgen. De PFAS- en stikstofmaatregelen en de voorspellingen van de gevolgen van de coronapandemie, gaan we onherroepelijk aan den lijve ondervinden. De timmerindustrie heeft de laatste jaren ingezet

Villa
Waterland

“
**We
promoten
het hout
en het
bouwen
met hout**”

op een grote investeringsronde met veel machinale overcapaciteit. Die machines moeten ook bij het tijdelijk achterblijven van de vraag allemaal draaien. Terwijl we als brancheorganisatie juist alles op alles hebben gezet om de toegevoegde waarde te vergroten, zijn de eerste zaadjes van een flinke prijsstrijd op het KVT-kozijn al geplant. Neemt niet weg dat de houtsector door Klimaatakkoord en focus op CO₂-reductie van overheid en samenleving met de wind in de zeilen vaart en dat tot 2050 blijft doen".

Lidbedrijven

NBvT

Op 31 december 2019 heeft de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie 195 leden. In 2018 waren dat er 180.

VVNH

Op 31 december 2019 heeft de Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen 105* leden. In 2018 waren dat er 112.

+15

+8

-7

Centrum Hout

Op 31 december 2019 tellen de leden van de Federatieve Vereniging Centrum Hout gezamenlijk 300 lidbedrijven.

*Dit zijn bedrijven, zonder afzonderlijke filialen

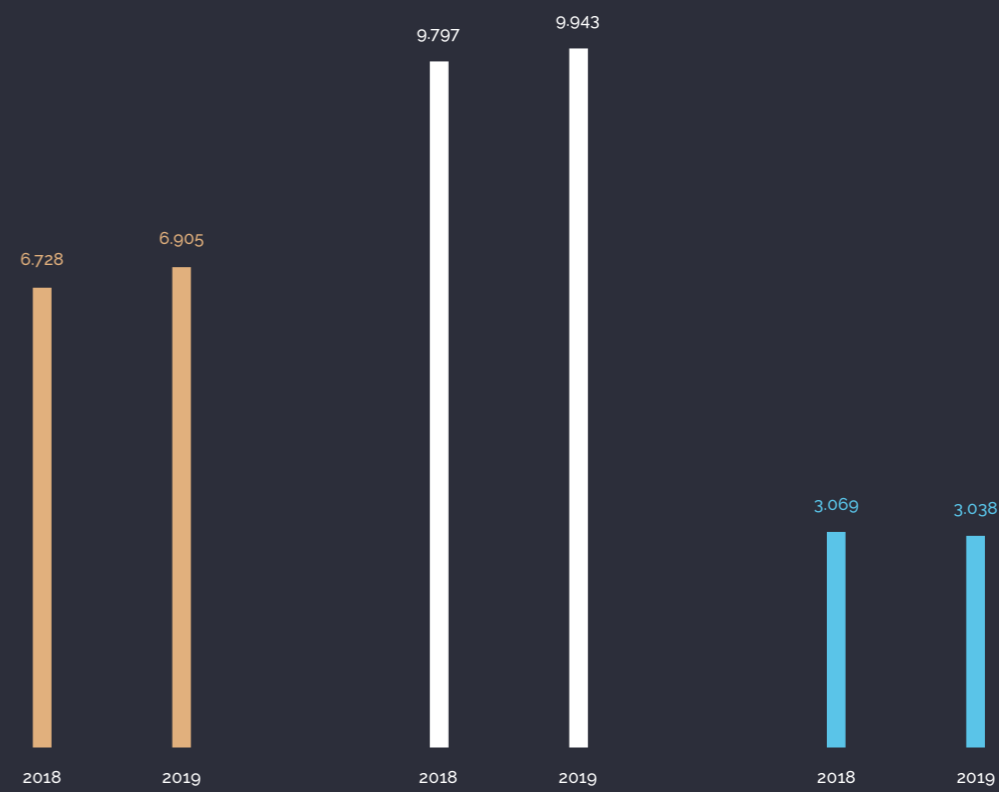
Personeelsleden

NBvT

De lidbedrijven van de NBvT hebben op 31 december 2019 gezamenlijk 6.905 personeelsleden. In 2018 waren dat er 6.728.

VVNH

De lidbedrijven van de VVNH hebben op 31 december 2019 gezamenlijk 3.038 personeelsleden. In 2018 waren dat er 3.069.

+177

+146

-31

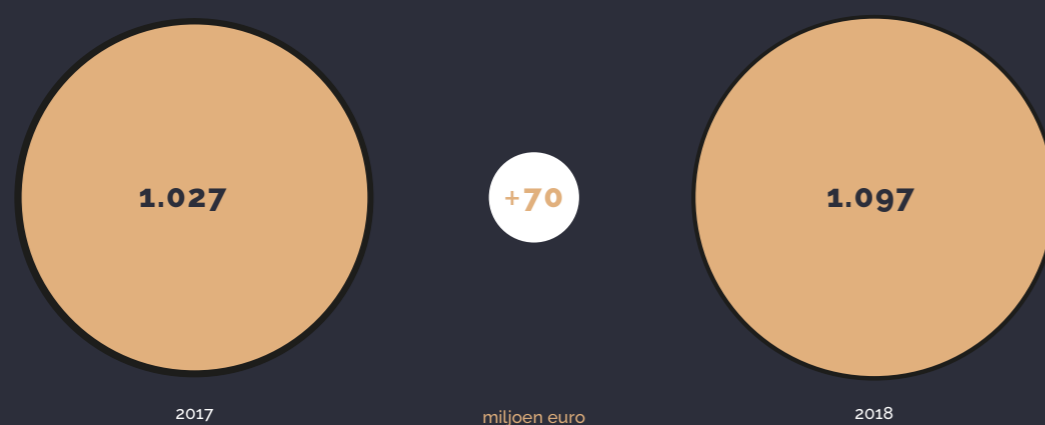
Centrum Hout

Op 31 december 2019 tellen de leden van de Federatieve Vereniging Centrum Hout gezamenlijk 9.943 personeelsleden.

Omzet

NBvT

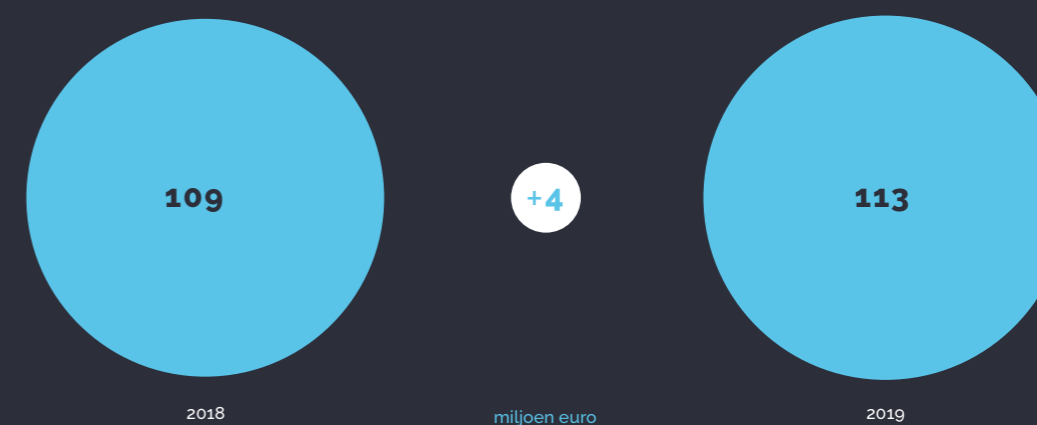
De lidbedrijven van de NBvT hebben op 31 december 2018 een gezamenlijke omzet van 1.097 miljoen euro. In 2017 was dat 1.027 miljoen euro.

Loonsom

VVNH

De lidbedrijven van de VVNH hebben op 31 december 2019 een gezamenlijke loonsom van 113 miljoen euro. In 2018 was dat 109 miljoen euro.

Hout, nu en in de toekomst

Duurzaamheid, communicatie en promotie

Duurzaam hout en klimaatdoelstellingen

Bossen en hout als koolstofreservoir

Circa 90% van het in Nederland gebruikte hout wordt geïmporteerd, het merendeel komt uit Europa. De bossen in de Europese Unie beslaan 160 miljoen hectare. Per jaar groeit er 800 miljoen m³ hout bij. Van deze bijgroei wordt 470 miljoen m³ geoogst. Elke kubieke meter hout bevat gemiddeld 0,9 ton CO₂ die door de boom uit de atmosfeer is opgenomen. Dit resulteert in de vastlegging van 720 miljoen ton CO₂. In Nederland bedraagt de bijgroei jaarlijks ca. 2,7 miljoen m³ hout, waarvan jaarlijks ca. 1,2 miljoen m³ hout wordt geoogst. De discussie over een vermeende houtschaarste is hiermee het afgelopen jaar ontzenuwd en de positieve bijdrage van houtgebruik in de klimaatdiscussie onderstreept.

Duurzaam hout in de woningbouw en de gww

Als hout – kort gezegd – hout blijft, blijft de daarin vastgelegde CO₂ (koolstof) opgeslagen. In totaal bergt de hoeveelheid hout die tegenwoordig in Europa wordt gebruikt en verwerkt circa 38,2 miljoen ton aan CO₂-equivalenten. Duurzaam bosbeheer en het gebruik van duurzaam geproduceerd hout dragen daarmee bij aan het verminderen van het klimaatprobleem. Met het Actieplan Bos en Hout en de gelijknamige Klimaatcoalitie is het afgelopen jaar aandacht gevraagd voor het stimuleren van het gebruik van hout in de woningbouw en de gww. De projecten die daarvoor in het verslagjaar zijn opgestart, zijn met subsidie vanuit de zogeheten Klimaatenvolp 2019 gesteund. De projecten worden elders in dit jaarverslag toegelicht.

Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer

Belangrijke voorwaarde voor het kunnen benutten van de CO₂-voordelen van hout en houtproducten is het duurzame beheer van het bos van waaruit de boom wordt geoogst. Het Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer (CBDBB) is daarop gericht. De werkgroepen van het CBDBB hebben in 2019 wederom in het teken van verdere verdieping gestaan. Vanuit het Convenant dat op 31 december 2020 ten einde loopt, is sterk ingezet op de deelonderwerpen Internationaal Maat-

schappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO), Handelsketen, Communicatie en Business Case. Het onderzoek naar in hoeverre FSC- en PEFC-certificering de OESO-, UN-richtlijnen en conventies van internationaal arbeidsrecht afdekt, wordt afgerond. In een workshop voor convenantpartners wordt getracht te komen tot een handreiking voor bedrijven in de gehele houtketen om due diligence volgens de OESO-richtlijnen in te vullen. De werkgroep Handelsketen houdt in februari

samen met FSC en PEFC een bijeenkomst met stakeholders (bedrijven en branches) uit de sector over vereenvoudiging van certificering. FSC en PEFC gaan de gedane suggesties verder onderzoeken en kijken naar de mogelijkheden voor een pilot. Nederland heeft ook FSC Internationaal laten weten behoefte te hebben aan één vereenvoudigde vorm CoC-certificering. Hierbij is nadrukkelijk STIP (Sustainable Timber in Projects) als dé innovatie in Nederland aan de orde gesteld. Het door FSC en PEFC geschreven en verspreide guidance document naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek 'Concre-

tisering knelpunten in CoC-certificering' is in de convenantswerkgroep besproken. De gedachte in de projectgroep Communicatie in Project Keten Awareness is om 'best practices' uit de praktijk op te vragen en de allerbeste projecten te bespreken in artikelen in relevante vakbladen. Verschillende artikelen zijn eind 2019 gepubliceerd. Verschillende deelnemers houden eigen rondetafelinitiatieven en seminars. De overheid organiseert in juni en september een bijeenkomst over het inkopen van hout voor inkopers. Het komende jaar zal mede in het teken staan van 'hoe en wat?' na de convenantsperiode.

Duurzaamheidsresultaten NBvT en VVNH

Ook over 2019 zijn de leden van de VVNH en NBvT verzocht hun duurzaamheidscijfers aan Probos aan te leveren. Voor de leden van de VVNH is de enquête een jaarlijkse verplichting, die zij zich jaren terug zelf hebben opgelegd. Voor de NBvT-leden is het opgeven van de cijfers vrijwillig. Als initiatiefnemers van het Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer vormen de inspanningen van VVNH en NBvT en de individuele leden de basis voor het verder verhogen van het aandeel duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt.

Het verzoek aan de leden om te rapporteren viel begin 2020 nagenoeg gelijk met de ingestelde Corona-maatregelen. Anders dan voorgaande jaren zijn daardoor niet alle leden in de gelegenheid geweest om de cijfers binnen de gestelde termijn aan te leveren en is uitstel gegeven. De analyse die Probos van de cijfers maakt zal zodra deze gereed is via de VVNH en NBvT site beschikbaar komen. Zie hiervoor www.vvnh.nl en www.nbvt.nl.

HOUT. NATUURLIJK VAN NU.

Campagne Hout. Natuurlijk van nu.

Na de oprichting in 2018 en opbouw van de organisatie dit jaar, groeit de kracht van Centrum Hout om het houtbelang zeker te stellen en duurzaam geproduceerd hout en plaatmateriaal in Nederland de norm te laten zijn. Het secretariaat en de breed samengestelde Centrum Hout marketingcommissie zijn hierop samen met de besturen inmiddels volledig ingespeeld. Dat schept slagkracht om de voorgenomen plannen in de volledige breedte samen met de leden VVNH en NBvT daadkrachtig ten uitvoer te brengen. Iets dat in 2019 ook nadrukkelijk is gebeurd. De actie in het verslagjaar met de grootste omvang, breedste impact en hoogste profiel is zonder twijfel de 2 oktober 2019 gestarte campagne *Hout. Natuurlijk van nu*. Activiteiten op sociale media leiden een breed publiek naar het digitale platform voor hout in de bouw houtnatuurlijkvanu.nl. Daar is informatie en inspiratie te vinden over toepassing van hout en plaatmateriaal. Bezoekers worden bovendien doorgeleid naar de verschillende door Centrum Hout verte-

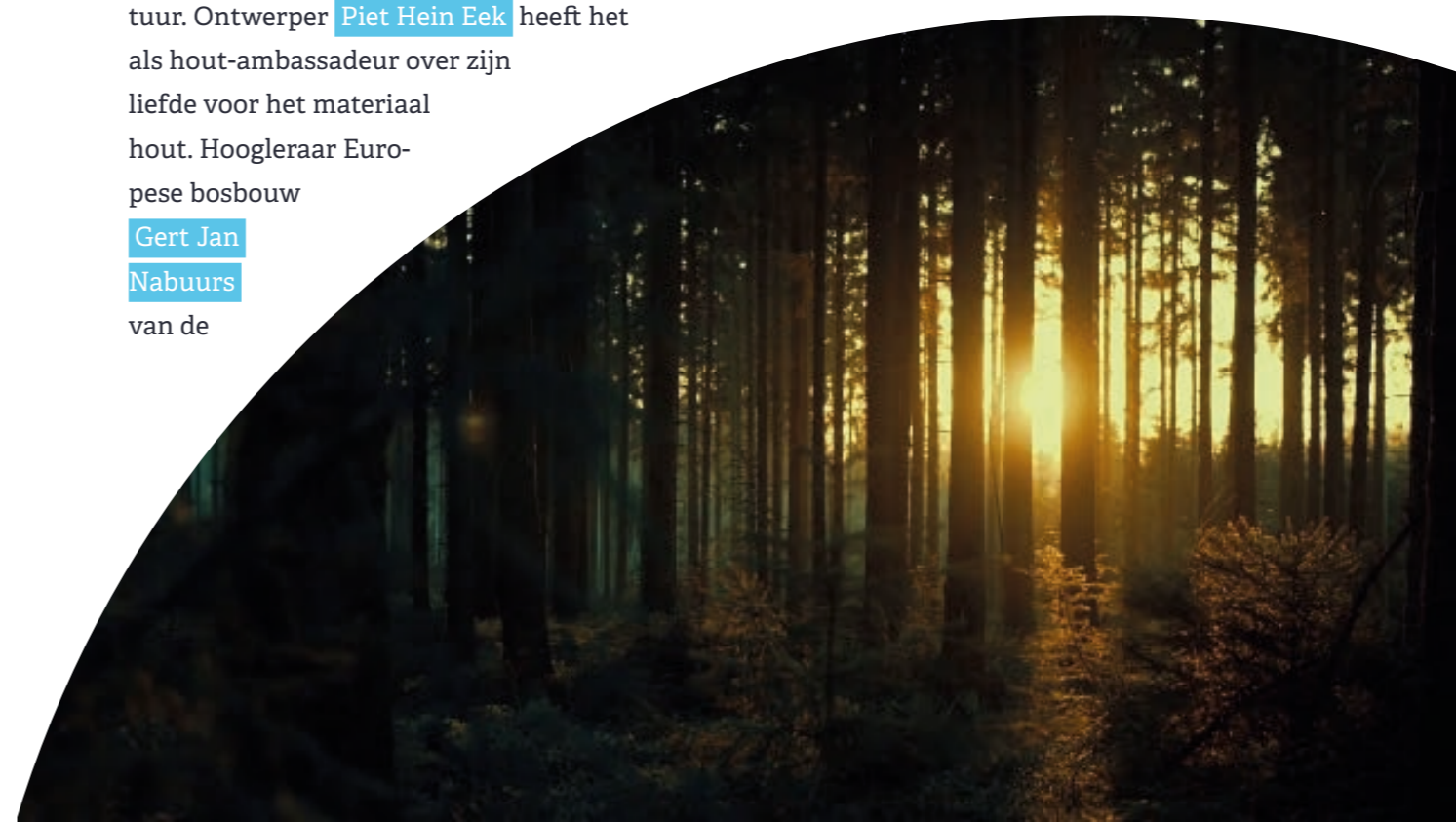
genwoordigde productgroepenwebsites en/of rechtstreeks naar de aangesloten bedrijven en verkooppunten. De leden zijn nadrukkelijk opgeroepen de campagne in hun eigen uitingen te gebruiken. Daarvoor zijn in een [toolkit](#) niet alleen logo's en presentaties beschikbaar, maar ook video's. Kort na de lancering ondertekenden meer dan 1.500 mensen het Centrum Hout Manifest op iktekenvoorbouwen-methout.nl. Ondertekenaars ontvangen automatisch de in het leven geroepen campagne-nieuwsbrief. Het aantal volgers van *Hout. Natuurlijk van nu* op [LinkedIn](#), [YouTube](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [Pinterest](#) en/of [Facebook](#) laat een wekelijkse groei zien. Wie de accounts volgt, ziet niet alleen de berichten over bouwen met hout voorbij komen, maar kan deze ook

naar believen delen, liken of op reageren. De boodschap om hout toe te passen in de strijd tegen klimaatopwarming en de bouwtechnische voordelen die dat oplevert, vindt een gewillig oor. Uitwaaiende activiteiten als paneldeelname in de zogenoemde Meet Ups naar aanleiding van het VPRO-programma [Tegenlicht over Houtbouw](#) in oktober en de door Centrum Hout geïnitieerde houtweek van BNR Nieuwsradio in november brengen het brede publiek ook op andere manieren in aanraking met nut en noodzaak van de toepassing van hout. [Mantijn van Leeuwen](#) (adviseur duurzaam bouwen van NIBE) belicht in het radioprogramma de rol van hout als biobased en circulair materiaal in de verduurzaming van de bouw. Rijksbouwmeester [Floris Alkemade](#) bespreekt de rol die hout speelt in de uitdagingen rondom de woningbouw. Architect [Do Janne Vermeulen](#) (Team V Architecten) verwoordt de mogelijkheden en uitdagingen van hout in de architectuur. Ontwerper [Piet Hein Eek](#) heeft het als hout-ambassadeur over zijn liefde voor het materiaal hout. Hoogleraar Europese bosbouw [Gert Jan Nabuurs](#) van de

Wageningen Universiteit bespreekt moderne bosbouwmethoden. De grote aandacht voor hout landt tevens in de Tweede Kamer waar zowel D66 als GroenLinks met recent ingediende moties de toepassing van hout in de bouw willen versterken. De diverse uitzendingen zijn via bovenstaande links te beluisteren en te kijken. Vier van de vijf podcasts zijn daarnaast uitgewerkt tot interviews die tevens op de site te lezen zijn.

Daarnaast zijn vijf afleveringen geproduceerd van een documentaireserie, specifiek gericht op vooraf gedefinieerde doelgroepen (architecten, beleidsmakers etc.), deze zullen in 2020 worden geplaatst op specifieke landingspagina's op houtnatuurlijkvanu.nl. Een breed banneringscampagne draaide o.a. op nu.nl en een breed scala aan andere (doelgroep-specifieke) sites, waarbij geïnteresseerden een aantal malen werden geconfronteerd met uitingen van de campagne.

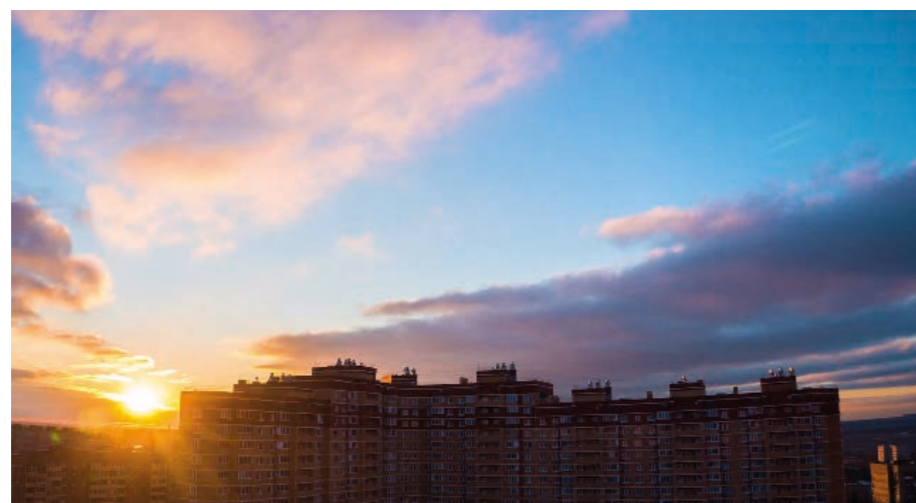
Kort samengevat

In 2019:

- Was de kick-off van de campagne en lanceerden we het **manifest**
- Trok de website houtnatuurlijkvanu.nl **9.140** nieuwe bezoekers
- Mochten we op social media **2.353** nieuwe volgers verwelkomen
- Was bouwen met hout vaak **positief** in het nieuws
- Bereikte *Hout. Natuurlijk van nu* **411.726** mensen
- En de Nieuwe Houten Eeuw nog eens **19.198**
- Was de gerealiseerde PR-waarde op basis van free publicity in online media (geen print): **€ 599.192**

In 2019 was het doel om de perceptie van bouwen met hout positief te veranderen. In heel 2018 leverde 'bouwen met hout' online 6.944.518 views op. In de campagneperiode van 1 juni (soft launch, echte start: november) t/m 31 december 2019 waren dit maar liefst 8.588.875 views.

Ook in andere activiteiten is in 2019 de dialoog met beslissers en de bouw en infra opgezocht. Op 13 mei hield Centrum Hout in [Hotel Jakarta](#) in Amsterdam de succesvolle bijeenkomst '[Hout, de bouwversneller](#)', in samenwerking met Daan Versteeg, CDA-kandidaat voor het

Europees Parlement. Deze bijeenkomst stond in het teken van de kansen en voordelen voor de bouw en het klimaat door meer hout toe te passen. Een presentatie op de Houtwereldpraktijkdag op 17 oktober voor werknemers in de houtsector en op 19 november tijdens de Houtdag 2019 voor een uitgelezen publiek van

architecten en ontwerpers had eenzelfde onderwerp.

De ledensecties van zowel NBvT als VVNH waren nauw bij de campagne betrokken door te brainstormen en met ideeën te komen voor de versterking van de positie van hout en houtproducten in de bouw.

Actieplan Hout in de gww

In 2019 krijgt het Actieplan Hout in de gww een vervolg met activiteiten om het marktaandeel van hout in deze sector te vergroten. Zo is de 'kennisversneller' op pad gestuurd om gemeenten, provincies en waterschappen te motiveren projecten van kunststof om te zetten naar hout. Ook is met een subsidie uit de Klimaatveloppe 2019 een onderzoek ingezet om de gemiddelde praktijklevensduur van houten

damwanden vast te stellen. Daarnaast is gww-specifieke communicatie ingezet via artikelen, website www.houtindegww.nl en social media. Ook start het herzien van details van houten kunstwerken. In februari van het verslagjaar werd met een aantal partners in een gezamenlijke stand deelgenomen aan de vakbeurs Infratech 2019 in Ahoy Rotterdam.

Ketensamenwerking houtsector en Centrum Hout

Samen met Rijkswaterstaat verkent Centrum Hout de kansen en mogelijkheden voor de toepassing van hout in gww en infra. Hiervoor worden met een reeks ketenpartijen interviews en bijeenkomsten gehouden. Dit resulteert in februari in een rapport met mogelijke activiteiten en een mondelinge toezegging van hoofdingenieur/directeur PPO-projecten Tjeerd Rozendaal dat Rijkswaterstaat zich vanwege de milieu- en klimaatvoordelen actief gaat inzetten voor de toepassing van hout. De organisatie is inmiddels

actief aan de slag gegaan met houten verkeersbruggen, geleiderail, wegportalen, hectometerpaaltjes, reflectorpaaltjes en houten geluidsschermen. Rijkswaterstaat en Centrum Hout zorgen er in het verslagjaar ook voor dat achttien nieuwe milieuprofielen (EPDs) in de Nationale Milieu Database worden opgenomen. Het gaat om profielen van beschoeiingen (12), dekdelen (3), wegportalen (2) en geleiderails (1). Ook is opdracht gegeven voor onderzoek naar een retoursysteem voor hout uit de gww. Dit om hergebruik en nieuwe business-

modellen voor de houtsector te duiden. Centrum Hout is door Rijkswaterstaat als kenniscentrum betrokken bij de begeleiding van een aanbestedingstraject om te komen tot standaardisatie van (houten)

sluisdeuren. Doel is te komen tot nieuwe ontwerpen met bijbehorende milieuprestaties voor sluisdeuren van hout, staal en composiet.

Actieplan Hout en Brand

Anticiperend op de komst van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) en de toenemende aandacht voor brand, is een Actieplan Hout en Brand opgesteld. Als eerste is een project gestart

om de brandklasse van houten opengevelbekledingen vast te stellen. Daarnaast is ook een start gemaakt met een actieplan gericht op circulariteit binnen de houtsector.

Houtcafé's

In het verslagjaar zijn drie Houtcafé's gehouden met onderwerpen als 'brand en houten gevelbekledingen', 'hoe verkoop ik de milieuaspecten van hout' en 'hoe communiceer ik over het ontbos-

singsvraagstuk'. De kennisbijeenkomsten werden zeer goed bezocht en gewaardeerd door VVNH- en NBvT-leden. De Houtcafé's krijgen een vervolg in regiobijeenkomsten.

Marketing Sectie Kozijnen

Met de marketingcommissie (MC) van de Sectie Kozijnen is veel tijd besteed aan het ontwikkelen van zogenoemde marketingpersona's: het beschrijven van de klantreis van de beoogde doelgroepen. Deze inspanningen resulteren in het verslagjaar in een contentkalender. Contentmarketingbureaus Link en Webber zorgen voor de komende periode

dat de doelgroepen van de Sectie Kozijnen precies op het juiste moment, via het juiste kanaal de juiste informatie over houten kozijnen krijgen. De marketing van de Sectie Kozijnen sluit aan op die van Centrum Hout. Expert- en klantverhalen en zogenoemde digizines rondom kozijnen maken deel uit van de marketing.

Kozijnendagen

Op 11 april vindt de eerste Kozijnendag van 2019 plaats bij fabrikant van gemodificeerd hout Accsys Technologies in Arnhem. Op bedrijventerrein De Kleefse Waard belicht technisch verkoopmanager Bert Kattenbroek de verkoop- en marketingkeuzes van Accoya® en de (te verwachten) marktontwikkelingen. Manager Anoushka Mulder van SGT / Hout100% presenteert de stand van zaken rond de oprichting van HOUT100% en

de marketingcampagne die daarop volgt. Tijdens de Kozijnendag presenteert het sectiebestuur de plannen en voortgang op de verschillende portefeuilles. De dag sluit af met een borrel en buffet. De Kozijnendag op 2 oktober brengt de sectieleden in de Tweede Kamer alwaar sectievoorzitter René Veerman het manifest [Ik Teken Voor Bouwen Met Hout](#) overhandigt aan voorzitter van Bouwend Nederland, Maxime Verhagen.

Bedrijfsexcursie hogescholen

De voorbereiding voor een excursie van 240 leerlingen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) bij bedrijven loopt voortvarend. De te bezoeken ondernemingen zijn voornamelijk werkzaam in de houtskeletbouw, maar sommi-

ge hebben ook een eigen timmerfabriek. Het bezoek geeft de leerlingen inzicht in de vertaling naar de productiepraktijk van een architectentekening. Wat is er nodig om van ontwerp tot een daadwerkelijk hsb-element of kozijn te komen.

Marketingcommissie trappen

De acties van de marketingcommissie Trappen worden deels weer opgepakt. Op de website trappenvanhout.nl worden vijf voor trappen toegepaste houtsoorten omschreven, met hun specifieke kwaliteiten, voordelen en eigenschappen. In 2020 wordt een begin gemaakt met het actualiseren en redigeren van de webteksten. Deze zullen aansluiten op de stijl van de campagne [Hout. Natuurlijk van nu.](#)

Bouwen met hout en plaat

Hout- en bouwmarkt

De Nederlandse economie in 2019

De Nederlandse economie blijft ook in 2019 groeien. Het bruto binnenlands product (bbp) neemt in 2018 toe met 2,8 procent en in 2019 met 2,6 procent. Daarmee wordt 2019 het zesde jaar op rij met economische groei. De groei is breed gedragen en komt nu voor het merendeel uit het binnenland. Doordat het inkomen van huishoudens is toegenomen, consumeren zij in 2018 en in 2019 ongeveer 2,5 procent meer dan daarvoor. De investeringen nemen in 2019 met 4 procent toe dankzij de positieve economische vooruitzichten. Ook de overheid draagt met extra bestedingen bij aan de groei. De export blijft sterk toenemen, en groeit in 2019 met meer dan 4 procent. De werkloosheid daalt tot 3,5 procent in 2019, en komt daarmee op het laagste niveau sinds 2001.

De woningmarkt trok in de grote steden al een paar jaar geleden aan, maar nu is de snelle prijsstijging een nationaal fenomeen. Ook in de huursector is er sprake

van een groot tekort aan woningen, waarbij vooral de beschikbaarheid van middeldure huurwoningen onder druk staat. Daarmee is de krapte op de woningmarkt reden tot zorg. De productiegroei van de bouwnijverheid, zo meldt het Economisch Instituut voor de Bouw, is afgezwakt van 6,5% in 2018 naar 4% in 2019. Vooral de utiliteitsbouwproductie blijft toenemen, terwijl de bouwproductie in de woningbouw en de gww afvlakt. Het Centraal Bureau voor de Statistiek meldt dat in 2019 ruim 57.000 nieuwbouwvergunningen voor woningen worden afgegeven. Dat is 18% minder dan in 2018. In het verslagjaar ligt de woningproductie op bijna 71.000 nieuwbouwwoningen. Dat is ruim 6 procent meer dan in 2018 en het hoogste aantal in tien jaar tijd. Met deze nieuwbouw groeit de totale woningvoorraad met 0,9 procent. Nederland telt op 1 januari 2020 bijna 7,9 miljoen woningen. Dat zijn er bijna 77.000 meer dan een jaar eerder.

Marktverkenning Hardhout

Voor de hardhoutimport laat 2019 een gemengd beeld zien. De ontwikkelingen in de Nederlandse woningbouw en de gww lopen door het opnieuw achterblijven van de aanbestedingen in laatstgenoemde sector nauwelijks synchroon. Aan de aanbodkant in zowel Azië als Afrika drukken logistieke problemen hun stempel op de import in 2019.

Nadat de EU-import van tropisch hout in de eerste helft van het jaar stijgt, vlakt deze groei in de laatste maanden van 2019 weer behoorlijk af. Zo voert de Europese Unie in het verslagjaar maar liefst 28% minder gezaagd hout uit Maleisië in. Het meranti wordt inmiddels voornamelijk nog door de kleinere verwerkers toegepast. Het grootste deel van de Neder-

landse timmerindustrie richt zich echter bij voorkeur op het kwalitatief betere (en duurder) sapeli. De marktverwachtingen liggen in 2019 hoger dan de vraag, reden waarom de importeurs bereid zijn de prijzen te laten zakken. In de tweede helft van het jaar gaat sapeli op bescheiden voet hierin mee. De toename van het gebruik van ruwe sapeli is te verklaren uit het feit dat steeds meer hout in Nederland wordt gevingerlast. Er wordt wel wat gemodificeerd kozijnhout verkocht, maar dat heeft nagenoeg geen invloed op het totale verbruik.

De importen uit Afrika lopen door het aantrekken van de bouw in 2019 gestaag door. Dit is mede ook een gevolg van de prijsdalingen van sapeli in het najaar. Europa importeert in 2019 procentueel dan ook wat meer gezaagd hardhout uit Afrika. Wel volgt er een oproep om bij traditioneel aan China leverende producenten in het kader van de Europese regelgeving beter te letten op legale her-

komst van het hout. De handelsspanningen tussen China en de Verenigde Staten zorgen ondertussen voor onrust. Voor de importeurs zorgt de (tijdelijke) sluiting van de haven van Douala in Kameroen voor vertraging in de levering. De hoop is dat een nieuw aangetreden havenmanagement dergelijke vertragingen het hoofd zal bieden.

Een te laag (Europees) aanbestedingsniveau zit ook in 2019 de leveranciers aan de grond- weg-, en waterbouw dwars. Vooral de situatie in met name Nederland en België wil maar niet verbeteren. De toenemende aandacht, ook in de gww, voor de toepassing van biobased materialen is zowel op de korte als langere termijn gunstig voor hout. De importeur is echter ook realistisch genoeg om te beseffen dat dit zich zeker op de korte termijn niet direct zal vertalen in meer aanbestedingen. Het stikstof- en PFAS-beleid zet de aanbestedingen in het eerste kwartaal van 2020 nog verder onder druk.

Landgoed De Haaf
Bergen

Marktverkenning Naaldhout

In 2019 is de positieve attitude om te bouwen met hout verder verstrekt. Waar de houthandelaar zich 25 jaar geleden op familiefeestjes bijna moest excuseren voor zijn vak, beseffen politiek en samenleving tegenwoordig meer en meer dat hout, mits duurzaam geproduceerd, als hernieuwbaar materiaal een aantal uitstekende gebruiks- en milieukwaliteiten heeft. Ook de rol die deze grondstof door CO₂-vastlegging kan spelen in het tegengaan van klimaatverandering, wordt steeds meer en breder erkend. De noodzaak om de bouw ondanks stringenter CO₂-, stikstof en PFAS-milieuregelgeving stil te leggen, is dan ook gelukkig geen onderwerp.

De naaldhoutprijs staat in 2019 continu onder druk en kent een daling van begin tot het eind van het jaar. Het is een reactie op de bovenmatige vraagontwikkeling in 2018 die de naaldhoutprijs bijna onophoudelijk opstuwt. De Europese zagerijen draaien als gevolg daarvan op 100%-capaciteit. Op het keerpunt van 2018-2019 wordt zo een historisch prijs-hoogtepunt bereikt, waarvan iedereen weet dat het moeilijk is vast te houden. Importeurs verwachtten voor 2019 dan ook de onherroepelijke prijsdaling.

Droogte en insectenaantasting in de bossen van Centraal-Europa kenmerken voor een belangrijke deel de naaldhoutmarkt in 2019 en versterken een

Woning
Amsterdam

neer-
waart-
se prijs-
ontwikkeling.
En dat in een
mate die nieuw is voor
de naaldhoutimporteurs.
Elk jaar komt er zowel in Canada
als Noord-Europa zogenoemd 'keverhout'
beschikbaar. Scandinavië zelf kampt
over het algemeen in mildere vorm met
dit probleem. Maar het immer relatief
bescheiden aandeel wordt altijd op een
nette manier verwerkt, zonder invloed op
de prijsontwikkeling van de rest van het
naaldhoutaanbod. Afgelopen jaar was dat
eigenlijk voor het eerst anders. Het warme
droge weer zorgde voor een dusdanig
grote toestroom van kwalitatief laagwaar-
dig hout, dat het ingezette prijsmiddel om
het allemaal kwijt te raken ook andere
kwaliteiten onder druk zet.

De naaldhoutmarkt leert dat de prijsvorming van de grondstof hout over de hele breedte steeds meer mondiaal wordt bepaald. De woningbouw in Europa geeft altijd een vrij stabiel patroon te zien en daarmee voor de import een vrij stabiele markt. De Nederlandse naaldhout-importeur voelt in de prijsbepaling steeds sterker de invloed van landen als China, Japan, maar ook de omliggende landen als Korea, Vietnam en Australië. Zij halen in toenemende mate, samen met de Verenigde Staten, hun naaldhout uit (Noord-) Europa en beïnvloeden zo de Europese handelsprijs. Zo bestelt China in 2019 fors meer gezaagd naaldhout met een import-groei van 15% in de eerste negen maanden vergeleken met 2018.

Deze ontwikkeling kenmerkt voor een belangrijk deel met name de exportontwikkeling van een land als Finland. Was Europa voorheen de belangrijkste Finse houthandelspartner, het land zet nu meer dan driekwart van zijn productie buiten Europa af. Hoewel dit naar verwachting weinig invloed zal hebben op de beschikbaarheid van in Nederland meer populaire sortimenten, betekent dit wel dat de Nederlandse naaldhoutimporteur,

Marktverkenning Plaatmateriaal

Na een exceptioneel goed 2018, kwam door een betere beschikbaarheid de handel in plaatmateriaal in 2019 weer met beide benen op stevige grond. Ondanks de nog steeds positieve cijfers, liet

maar ook zijn klanten, in toenemende mate moet rekenen op meer, heftiger en elkaar kort opvolgende prijsschommelingen. In het laatste kwartaal 2019 blijft de prijs van naaldhout voor de timmerindustrie en bouw voor de eerste keer minimaal gehandhaafd. Voor levering februari 2020 is het hout zelfs weer iets duurder geworden. De markt veert weer op en volume verdwijnt. En hoewel het coronavirus zich in het eerste kwartaal 2020 doet gelden, is de invloed daarvan op de naaldhoutmarkt vooralsnog beperkt.

het verslagjaar per bedrijf dan ook een gemengder beeld zien. Qua omzet en groei profiteren importeurs en handelaren in de eerste helft van het jaar van de bloei van 2018. Rond de zomerperiode stabiliseert

van het jaar prijsdaling tot gevolg. Daarbij gaat de ene productgroep, zoals osb, harder onderuit dan de ander. Okoumétriplex vormt hierop de stabiele uitzondering: de beschikbaarheid schommelde, maar bleef ondanks logistieke problemen in Afrika min of meer op peil. Dit liet lopende het jaar zelfs een lichte prijsstijging toe.

Dat wil niet zeggen dat het verslagjaar voor okoumétriplex rimpelloos verloopt. Producent Gabon ziet zich in het verslagjaar via de haven van Libreville geconfronteerd met een stroom illegaal gekapt massief hardhout. Acties om hieraan een einde te maken, zetten de haven voor langere tijd op slot. Ook de plaataanvoer staat dientengevolge onder druk. De situatie wordt voor de importeurs nog verder complex als ook een belangrijke aanvoerder in de vorm van een belangrijke spoorlijn uit het binnenland naar de kust uitvalt.

Osب kent in het verslagjaar door opschalen van de productie in Luxemburg wederom een capaciteitsuitbreiding. Ook dat zet de prijsontwikkeling door overcapaciteit en te geringe vraag behoorlijk onder druk. Een tegengestelde beweging is juist in het Aziatisch plaatsegment te constateren. De handelsschermtusselingen tussen de Verenigde Staten en China zetten de beschikbaarheid van met name Indonesisch en Maleisisch plaatmateriaal onder druk. Omdat dit voor de Nederlandse importeur niet langer de belangrijkste productgroepen zijn, valt de impact daarvan in ons land mee.

dat en zet een voorzichtige terugloop in. De markt koelt in de tweede helft van het jaar af en mensen beginnen hun plaatbestellingen uit te stellen. Desalniettemin kan ondanks het wat vlakkere jaar worden gesteld dat de plaatmateriaalhandelaren 2019 tevreden afsluiten.

De afvlakking van de markt in de tweede helft van het jaar heeft voor een belangrijk deel te maken met een disbalans tussen aanbod en vraag. Met name Elliottis pine uit Brazilië en Russisch berkentriplex zien een grotere beschikbaarheid gekoppeld worden aan een prijsval. Prijsdaling zorgt na aanvankelijke aanvulling van de voorraad, bij veel kopers vooral voor uitstelgedrag. Meerdere productgroepen krijgen hier lopende het verslagjaar mee te maken: de beschikbaarheid van zowel osb, mdf en spaanplaat zijn boven gemiddeld, met in de tweede helft

Het eind van het verslagjaar noteert door de terugkeer van een groot deel van de plaatkopers weer een lichte opleving. Deze ontwikkeling zet aan het begin van 2020 door. De aanvankelijke terugval in de productie in bijvoorbeeld Italië, Frankrijk, Spanje en België als gevolg van de coronamaatregelen, triggert een hamsterwoede bij de plaatmateriaalkoper. De fabriekssluitingen zijn echter

Hout(skelet)bouw volop in de aandacht

De bouw en de houtskeletbouwbranche floreert in 2019. De leden hebben wederom een druk jaar met goed gevulde orderportefeuilles. Dit leidt tot veel en mooie projecten met hout(skelet)bouw elementen. De aandacht voor houtbouw en houtskeletbouw krijgt na *Hout. Natuurlijk van nu.* een verdere impuls door onder andere een televisie-uitzending van

van relatief korte duur en binnen enkele weken gaan de fabrieken weer (deels) open. Deze tijdelijke krapte en een orderportefeuille in de bouw van gemiddeld circa tien maanden, maakt dat de gevolgen van het coronavirus voor de Nederlandse plaatmateriaalimporteur en zijn klanten in het eerste kwartaal van 2020 vooralsnog beperkt blijven.

VPRO's Tegenlicht. Een aantal toonaangevende hoogbouwprojecten geven de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* een boost. Zie meer hierover op [pagina 28](#) e.v. van dit jaarverslag. Naast de kunst om alles geproduceerd te krijgen, ligt er een flinke uitdaging in het efficiënt plannen van de productie door wijzigingen in de planning van bouwprojecten.

Trappen

In de eerste maanden van 2019 liep de vergunningverlening voor woningbouw al achter op dezelfde maanden in 2018, zo becijfert onderzoeksbureau Buildsight in Den Bosch. In de loop van het jaar treedt door de stikstofuitspraak van de Raad van State een versnelling van deze

neerwaartse trend op. In 2018 zijn echter vergunningen verleend voor de bouw van ruim 70 duizend nieuwe woningen. De trappenindustrie heeft in het verslagjaar vooralsnog dan ook weinig problemen en draait een goed jaar.

Kozijnen

De groei van de bouwproductie in 2019 is vooral te danken aan de groei van de investeringen in (bedrijfs-) gebouwen (+10%). De investeringen in woningen namen licht toe (+2,7%). Voor de investeringen in woningen is dit de laagste groei sinds het laatste kwartaal van 2014. Buildsight meldt in het laatste kwartaal een totale woningproductie in 2019 van 67.960 woningen (2018: 64.500), verdeeld over 38.350 eengezinswoningen

en 29.600 meergezinswoningen. Verdeeld over gevelkozijnen noteert Buildsight een totaal van 2,617 miljoen m². Voornaamste materiaal is hardhout (54%), gevolgd door kunststof (26%) en aluminium (20%). In de utiliteitsbouw (573.000 m²) domineert aluminium in de gevel (280.000 m²), maar weet hardhout met 140.000 m² verdeeld over gevel- en binnenkozijnen steil net voor te blijven (113.000 m²).

Bouwkwaliteit, onderzoek en techniek

Sectieactiviteiten

Brug
Denderleeuw

Productsecties NBvT en VVNH

Zowel Centrum Hout, NBvT als VVNH en hun secties zetten zich in voor de kwalitatieve en duurzame toepassing van hout- en houtproducten. Daarbij wordt de grondstof hout in zowel herkomst als bewerkingen tot en met eindproduct langs de lat gehouden van normering en wet- en

regelgeving op gebied van herkomst, productie en prestatie. Vertegenwoordigingen in technische commissies, overleg met partnerorganisaties en het (laten) doen van onderzoek zijn hierbij belangrijke activiteiten.

Commissiewerk en onderzoek

Centrum Hout is vertegenwoordigd in een hele reeks commissies. Zo is er deel genomen aan de normcommissies Hout, Technische Grondslag Bouwregeling (TGB), Duurzaamheid van gebouwen en Brand om de belangen van de houtsector te dienen. Belangrijke mijlpaal is de deelname aan de internationale commissie die gaat over de regels voor het bepalen van de levenscyclusanalyse (CEN TC 350/WG3). De criteria van biobased materialen staan onder druk en worden in een gezamenlijke actie verdedigd door

een internationaal gezelschap uit de bos- en houtsector. Centrum Hout is verder vertegenwoordigd in de Nederlandse beleidscommissie van de Nationale Milieudatabase. Hier worden twee notities ingediend ter verbetering van de positionering van hout in de milieuprestatieberekeningsmethode (MPG). Belangrijk is ook de deelname aan de commissie CB23 (Circulair Bouwen 2023) die een meetlat formuleert om circulariteit meetbaar te maken. Centrum Hout is trekker van het actieteam 'Hernieuwbare grondstoffen'.

Naaldhout

Het VVNH-sectiebestuur Naaldhout zet zich in voor duurzaamheid en markt. Zo is er blijvende aandacht om het aandeel duurzaam geproduceerd hout verder te laten stijgen tot 100%. Er wordt regelmatig gesproken over ontwikkelingen rond de handelsketencertificering voor hout uit duurzaam beheerde bossen (FSC, Keurhout en STIP), de Europese hout-

verordening en het optimaliseren van de milieuscores van naaldhoutprojecten in de Nationale Milieudatabase. Daarnaast is in de afvaardiging in Stichting Kringloop Hout aandacht besteed aan de activiteiten rond circulariteit en recycling van hout en houten verpakkingen. Fytosanitaire regelingen komen ook aan bod in de Stichting Markering Houten Verpakkingen (SMHV).

Duurzame trekkershut

Diverse locaties

Verder is er speciale aandacht voor onderwerpen rond CE-markering van op sterkte gesorteerd hout en KOMO-certificering. Sectie Naaldhout is vertegenwoordigd in het bestuur van de NBvT-sectie VHSB, in de NEN-normcommissie Hout en

TGB Houtconstructies. Via deelname door het secretariaat aan commissies en werkgroepen van de Europese koepelorganisatie CEI-Bois zijn de belangen van de sectie naaldhout ook op Europees niveau behartigd.

Plaatmateriaal

Het bestuur van de Sectie Plaatmateriaal richt zich ook dit verslagjaar op verhogen van het aandeel duurzaam geproduceerd plaatmateriaal in de markt. Er is ruim aandacht voor kansen en belemmeringen die spelen bij het vasthouden en overschrijden van de doelstelling van 90% aantoonbaar duurzaam in 2020. Zo is er een analyse verricht van de huidige en toekomstige beschikbaarheid vanuit productielanden. Op handelsvlak is er aandacht gegeven aan een groot aantal onderwerpen: Te noemen zijn

douanetarieven binnen de Generalised Scheme of Preferences (GSP), Taric-codes van de Europese Gemeenschap, quota voor triplex, de Europese Houtverordening (EUTR) en opname van houtsoorten in de CITES-lijst voor bedreigde plant- en diersoorten. Een marktanalyse ondersteunt de formulering van methoden en middelen om het marktaandeel en de positie van plaatmaterialen te vergroten. Daarnaast is er consequent aandacht voor het opbouwen en verspreiden van kennis over houtachtige plaatmaterialen.

Hardhout

Het Sectiebestuur Hardhout vergadert in 2019 over een groot aantal onderwerpen. Zo is de TPAC-beoordeling van Keurhout en STIP te noemen, die in 2020 positief zal uitvallen. In het samen met NBvT uitgevoerde project 'Lijm en Hout' levert nieuwe combinaties lijmhout op. De discussie over de BRL 2902 die ontstaat over de onduidelijkheid van de zogeheten aan de BRL toegevoegde Beoordelingsgrondslag (BGS), wordt in overleg met SKH positief afgerond. In het project Brandklassen houten gevelbekleding wordt afgesproken om de reeds

door anderen uitgevoerde onderzoeken ook voor VVNH-leden beschikbaar te maken. Het sectiebestuur wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het Actieplan Hout in de gww. De onderwerpen EUTR en handhaving, maar ook Indonesië en FLEGT staan elke vergadering op de agenda. Het bestuur is tevens geïnformeerd over de Wet Ruimte voor Duurzaamheidsinitiatieven, waarvan het komende jaar duidelijk moet worden of deze wet zal kunnen helpen bij het verder verduurzamen van de (gehele) houtsector.

Kozijnen

De leden van de sectie Kozijnen hebben in 2019 weliswaar een goed gevulde orderportefeuille, maar de aandacht gaat in dit en komende jaren vooral uit naar het beïnvloeden van het keuzep proces voor houten kozijnen en uitbreiding van het marktaandeel. In navolging van de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* start de sectie daarom in de tweede helft van het jaar voortvarend met de uitvoering

van het marketingplan Kozijnen. Verder ligt er een ambitieus programma voor de uitvoering van een groot aantal projecten. De komst van Paul van Lierop, Adviseur Markt en Techniek en de nieuwe secretaris voor de sectie, Helmer Weterings, Junior Technisch medewerker en Jan van der Burgh, Adviseur Techniek (begin 2020) leidt tot een heroriëntatie op de prioritering van navolgende projecten.

Kerk Mennorode

Elspeet

Project Circulaire Gevel

Het project Circulaire Gevel verkent de circulariteit en het klimaat-effect van de gevelbouw in het kader van het 'Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019-2023'. Het project start na een 'uitvraag' door het ministerie van BzK aan onderzoeks- en adviesbureaus in december. Doelstelling is te komen tot een gezamenlijk retoursysteem voor kozijnen met oog op hergebruik van product en/of materiaal. Dit geeft invulling aan de op handen zijnde regelgeving omtrent producentenverantwoordelijkheid om afvalstromen te reduceren. Ondertussen heeft het samenwerkingsverband NBvT/VMRG/VKG voorgesorteerd op de voorgestelde projectaanpak waarbij wordt gekeken naar de technische, logistieke, juridische aspecten van een retoursysteem en mogelijke businessmodellen.

Project Brandwerende Buitenkozijnen

Na een besluit van de Europese Commissie ziet de sectie Kozijnen zich geconfronteerd met de plotselinge stopzetting van alle publicaties in het Official Journal over de coëxistentieperiodes voor CE-markering. Dit blokkeert de reeds ontwikkelde norm voor CE-markering voor binnendeurensets en binnenpuien en dus ook voor brandwerende binnendeuren. Een tweede gevolg is dat de eerder vastgestelde datum voor de verplichte CE-markering van brandwerende gevelelementen van 1 november 2019 ineens weer actueel is. NBvT zette zich via de vereniging Eurowindoor en via de Nederlandse schaduwcommissie van het ministerie van Binnenlandse Zaken in voor uitstel van deze coëxistentieperiode en voor marktduidelijkheid welke gevelelementen

nu straks wel en welke niet CE-gemarkeerd moeten worden. Na aanvankelijk succes, maar vlak voor de datum van 1 november 2019, geeft de betrokken Europese organisatie DC Grow aan dat vanaf die datum ook brandwerende gevelelementen die onder de Europese norm EN 14351-1 en EN 16034 vallen, CE-gemarkeerd moeten worden.

NBvT zoekt afstemming met de normcommissie Ramen en Deuren en VMRG/VKG om de onduidelijkheden over de elementen die wel of niet CE-gemarkeerd moeten gaan worden, weg te nemen. Ondertussen werkt de normcommissie ook aan een praktijkrichtlijn.

Project Energiezuinige Kozijnen (KVT+) detaillering

In het Project Energiezuinige Kozijnen (KVT+) detaillering is gezorgd dat de aanvulling op de KVT (AOK002) is gemaakt en opgenomen in de Database Gecontroleerde kwaliteitsverklaringen (ISSO). In het najaar van 2019 volgen de voorbereidingen om ook de Rekentool voor de U-waarden van de basisdetails voor kozijnen volgens de KVT aan te passen.

Project Direct Glazing

De sectie Kozijnen ontwikkelt samen met SKH een protocol beglazen. Op deze manier kunnen alle sectieleden glas lijmen in de binnensponning van ramen met een kleine houtafmeting of grotere ramen bij een gelijkblijvende houtafmeting.

De resultaten van de laatste nog uit te voeren testen zullen naar verwachting tot een nieuwe aanvulling op de KVT leiden.

Project Digitale fabriek/ Kozijnidentificatie

Digitale data kan de productie ondersteunen. Project Digitale fabriek/ Kozijnidentificatie belicht de uitgebreide mogelijkheden van een datachip in een kozijn. Na gereedmelding van het pilot-project bij Timmerfabriek Neede worden voorbereidingen gedaan de voordelen aan de leden te presenteren tijdens een open dag. Die vindt door de grote belangstelling in meerdere edities daadwerkelijk plaats in 2020.

Project Kozijn van de Toekomst

NBvT neemt zitting in werkgroep 'Het kozijn van de Toekomst', een initiatief van TNO en FSC Nederland. De werkgroep komt in eerste instantie drie keer bijeen om compleet 'out of the box' een kozijn te ontwikkelen, rekening houdend met circulariteit, onderhoud, modulair bouwen, energie, CO₂, robottechniek enz. De werkgroep is wisselend bezet met bedrijven uit verschillende belanghebbende doelgroepen, zoals timmerfabrikanten, houthandel, verffabrikanten, aannemers, onderhoudsbedrijven, woningcorporaties, VMRG enz. Het project krijgt in 2020 een vervolg.

Project lijmvindingen kozijnen

Opnieuw zijn vijf in de KVT opgenomen houtsoorten onderzocht op de kwaliteit van de lijmvindingen. De SKH-publicatie 99-05 wordt daarop aangevuld.

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)

Stichting KOMO presenteert het instrument KiK en de link met product- en procescertificatie om de industrieverantwoordelijkheid volgens de in de WKB vereiste private kwaliteitsborging in te vullen. De Beoordelingsrichtlijnen zullen op dat punt iets worden aangepast om ook met name in het systeem van Interne Kwaliteitsbewaking (IKB) de verantwoordelijkheden als onderaannemer helder ingevuld te krijgen. SKH is gevraagd om de consequenties voor de IKB in de nabije

toekomst aan de leden te gaan presenteren.

BRL 0801 is in het najaar van 2019 als gevolg van de WKB aangescherpt en in december aanvaard door de Stichting KOMO. Concept II+ is toegevoegd en certificaten zullen ruim voor de beoogde invoeringsdatum van de WKB op 1 januari 2021 worden aangepast.

Roadshows kozijnen

In de Sectie Kozijnen is in het verslagjaar het initiatief geopperd de leden in de diverse regio's te benaderen, (technische) ontwikkelingen te belichten, betrokkenheid te vergroten en hun feedback te krijgen over de gewenste dienstverlening. De voorbereidingen hiervoor zijn getroffen. Met HOUT100% zijn verkennende gesprekken gevoerd om de gewenste samenwerking op marketing- en technisch vlak vorm te geven, waaronder genoemde roadshows.

Houtskeletbouw

Houtskeletbouw en BENG

In 2015 kondigt de overheid de nieuwe rekenmethode (NTA 8800) voor de bepaling van de energieprestatie van (nieuwe) gebouwen aan (Bijna Energie-neutrale Gebouwen, BENG). Deze onderscheidt drie niveaus:

- BENG 1: de maximale energie-behoefte (warmtevraag)
- BENG 2: het maximale primair fossiel energiegebruik
- BENG 3: het minimale aandeel hernieuwbare energie

In 2018 zijn er grote stappen gezet in de ontwikkeling van deze bepalingsmethode en het vaststellen van de hoogte van de eisen. Bij BENG 1 worden echter lichte bouwmethoden, zoals hout(skelet)bouw (onterecht) benadeeld. Het blijkt soms lastig of onmogelijk te zijn om te voldoen aan BENG 1. Via de BENG Internet Consultatie begin 2019 wordt hierop door de sectie VHSB gereageerd en wordt samenwerking gevonden met andere belanghebbende partijen, zoals Bouwen met Staal. Voormalig hoogleraar aan de TU Eindhoven Jos Lichtenberg schrijft voor de partijen een bezwaar, hetgeen leidt tot een uitnodiging op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het effect van deze inspanningen is een verruiming van de eis voor BENG-1 voor lichte bouwmethoden met 5 KWH/m²/jr. Dit is een werkbare

oplossing en dus een mooi resultaat.

In 2019 is de TOjuli-eis tegen oververhitting van woningen geïntroduceerd. Dit is opnieuw een punt om zorgvuldig aandacht aan te besteden. Alle BENG-eisen zullen 1 januari 2021 van kracht worden.

Houtskeletbouw en bouwkwaliteit

Op 1 januari 2021 treedt de nieuwe Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) in werking. Er is door de sectie VHSB in 2019 (voorzichtig) gekeken naar de praktische werkwijze van deze wet en hoe de hout(skelet)bouw branche hier optimaal op kan inspelen met gecertificeerde producten en/of processen. Er is echter nog veel onduidelijk. De Stuurgroep Kwaliteit van sectie VHSB neemt het initiatief om samen met SHR Wageningen een uitgebreid testprogramma op te stellen voor HSB-daken. Het doel is het specifiek testen van een aantal verbindingen in prefab daken. De resultaten hiervan zullen via een SKH-publicatie worden gepubliceerd. Het is een omvangrijk programma geworden met voor met name constructeurs waardevolle constructieve data als resultaat.

Het aanbrengen van zonnepanelen op hellende daken vereist kennis en zorgvuldigheid. Met SKG-IKOB wordt een BRL opgesteld om wildgroei van niet-gecertificeerde

systemen te voorkomen. Duidelijkheid komt de veiligheid op meerdere fronten ten goede. De volgende stappen zijn een gelijksoortig traject te realiseren voor platte daken en gevels. Ook NEN zit op dit punt niet stil. Bij de betreffende normcommissie gaat de aandacht vooral uit naar het voorkomen van brand onder de PV-panelen door niet goed op elkaar aansluitende connectoren bij 'in-dak-systemen'.

Ontsluiting hsb-informatie

Vanuit het project Klimaat-enveloppe 'Meer hout in de bouw' en bijbehorende subsidies start sectie VHSB een aantal projecten op en werkt die voor een belangrijk deel al uit. Te noemen zijn:

- het actualiseren en digitaliseren (in BIM) van de standaard-referentiedetails. Er zijn ook specifieke houtskeletbouwdetails ontwikkeld kijkend naar circulariteit, biobased materialen en aardbevingsbestendig bouwen. ISSO-KennisBank neemt hierin het voortouw. Uiteraard is er ook gekeken naar de toekomstige BENG 1 eisen;
- het actualiseren en digitaliseren van 'Handboek Houtskeletbouw', waarbij de update van relevante bovengenoemde referentiedetails meegenomen zal worden;
- het opstellen van een publicatie 'Houtskeletbouw met biobased materialen' door SKH. Onder leiding van SKH is met een begeleidingscommissie van deskundigen gestart met dit project. Het doel is om door middel van deze publicatie houtskeletbouw als milieu- en klimaatvriendelijke bouwwijze op de kaart te zetten. Er is een selectie gemaakt van biobased materialen die geschikt zijn om toe te passen;
- het opstellen van een publicatie 'Circulair bouwen met hsb' door SKH. Houtskeletbouw en circulariteit passen heel goed bij elkaar, zeker als er zoveel mogelijk biobased materialen worden toegepast.

Nevenstaande projecten vereenvoudigen de toegang tot correcte en actuele hsb-gegevens voor alle partijen in de bouw. Door in het ontwerp- en uitwerkingsstadium uit te gaan van goede gegevens, wordt voorkomen dat in de werkvoorbereidingsfase voor de productie nog veel uitgangspunten wijzigen. Hierdoor ontstaat een efficiënter proces en worden faalkosten terug gedrongen. Dit heeft tot gevolg dat het hsb-productievolume stijgt, waardoor concreet inhoud wordt gegeven aan de doelstelling van Centrum Hout om het marktaandeel hout in 2020 met 5% te laten stijgen ten koste van andere materialen/bouwmethoden.

Brancheopleiding Houtskeletbouw voor professionals

De opleiding 'Houtskeletbouw voor professionals' is gewild en zeer succesvol. De eerste vier groepen zijn dan ook snel vol. De groep deelnemers is divers en omvat zowel calculator, werkvoorbereider, (assistent) projectleider, projectengineer als ook inkoper, kwaliteitscontroleur en uitvoerder. Door kennisvergroting op het gebied van houtskeletbouw kunnen deze betrokkenen hun werk nog beter uitvoeren. Denk hierbij aan het onderkennen van problemen en het vergroten van kansen, het toenemen van het innovatief vermo-

gen en carrièreontwikkelingen binnen een bedrijf. Dat een aantal opleidingsdagen wordt gegeven bij producenten in de

hout(skelet)bouw wereld wordt als zeer leerzaam en praktisch ervaren.

Buitendeuren

CE-markering is inmiddels al verplicht voor gewone buitendeurkozijnen. Na de onduidelijkheden over het gelijk-trekken van het einde van de overgangsperiode voor brandwerende (buitendeur)kozijnen met die van binnendeurkozijnen, is het vanaf 1 november 2019 ook verplicht om brandwerende buitendeurkozijnen die onder het toepassingsgebied vallen van deze EN 14351-1 en EN 16034, CE te markeren. De sectie Buitendeuren maakt zich hier in het verslagjaar hard voor. In 2019 start tevens de aanpassing van de beoordelingsrichtlijn 0803 Houten buitendeuren. De aanscherping is vooral terug te vinden in de vormstabiliteitseisen en de

eisen aan de sterkte om de toepassing van gemodificeerd hout mogelijk te maken.

In mei 2019 is de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen aangenomen. De sectie Buitendeuren bespreekt de consequenties voor de bewijslast en aansprakelijkheid voor de leden. Het KOMO-certificaat vormt al een groot deel van deze bewijslast. De eerste stap is nu de aanpassing van de beoordelingsrichtlijn, de mogelijke aanscherping daarin van het IKB-systeem en verwerkingsvoorschriften en eventueel de aanpassing van het certificaat in 2020. SKH verzorgt een presentatie om de consequenties toe te lichten.

Binnendeuren

Eind 2018 is de Europese norm voor de CE-markering van binnendeursets en binnenpuien afgerond. Het wachten in 2019 is op de bekrachtiging door de publicatie in het Official Journal van de Europese Commissie. De verantwoordelijke afdeling stopt echter alle publicaties in het Official Journal over de co-existentperiodes voor CE-markering. De CE-markering voor binnendeursets en binnenpuien en dus ook voor brandwerende binnendeuren wordt daarmee een halt toegeroepen. Naar

verwachting wordt de CE-markering voor deze producten op zijn vroegst over drie jaar weer actueel. Vooruitlopend daarop krijgen de leden van de sectie Binnendeuren in de loop van 2019 enkele presentaties over de ontwikkelingen op het gebied van CE-markering en brandwerendheid op locatie.

Voor het certificaat van de Beoordelingsrichtlijn 2211 binnendeursets wordt in 2019 overwogen alleen de codering te gaan vermelden. Het voorstel daarvoor

is in principe door KOMO goedgekeurd. De uitwerking van het certificaat en de aanpassing van de beoordelingsrichtlijn wordt daarop gestart. De sectieleden krijgen ook informatie over de in mei 2019 aangenomen Wet Kwaliteitsborging en de consequenties voor de bewijslast en aansprakelijkheid voor de leden. Het

KOMO-certificaat vormt al een groot deel van deze bewijslast. De eerste stap is nu de aanpassing van de beoordelingsrichtlijn, de mogelijke aanscherping daarin van het IKB-systeem en verwerkingsvoorschriften en eventueel de aanpassing van het certificaat in 2020.

Trappen

In 2019 denkt de sectie na over kansen en bedreigingen, met als afgeleide de vraag op welke wijze de Sectie Trappen zich positief met de grondstof hout kan onderscheiden. Kan bijvoorbeeld worden ingespeeld op milieumaatregelen en overheidsbeleid door trappen 100% biobased uit te voeren of circulair? En welke problemen moeten daarvoor worden opgelost? Deze vragen worden meegenomen naar 2020 en zullen wellicht tot innovaties gaan leiden.

De Sectie Trappen inventariseert in de werkgroep Constructieve Berekeningen welke (standaard)trappen de leden toepassen in woningen, scholen en utiliteitsbouw. Doel is om samen met SHR tot een overzicht te komen van de meest voorkomende trappen en tabellen met daarin de dimensies van de trappen op basis van constructieve berekeningen en gebaseerd op het Bouwbesluit. De verwachting is dat dit tot meer uniformiteit leidt en in voorkomende gevallen hoofdconstructeurs voorziet van kloppende constructieve berekeningen van trappen.

In de werkgroep Marketing is de nieuwe opzet voor de website trappenvanhout.nl besproken en is de content voor deze nieuwe website opgesteld. De website volgt de lijn van de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* en het gelijknamige platform. In 2019 zijn werkplekinspecties bij diverse trappenstellers uitgevoerd op het gebied van veilig werken. De resultaten daarvan zullen in 2020 worden gepresenteerd.

Mens en bedrijf

Sociale zaken

Sociaal beleid NBvT

NBvT en vakbonden FNV en CNV kondigen op 4 april aan tot een onderhandelingsresultaat te zijn gekomen voor een nieuwe cao voor de timmerindustrie. Deze loopt van 1 april 2019 tot en met 31 juli 2020 en bevat als nieuw element onder andere de vitaliteitsregeling. Deze cao is later in het jaar algemeen verbindend verklaard (AVV). Ondertussen staat de representativiteit van NBvT als werkgeversvertegenwoordiging onder druk en daarmee een toekomstige AVV. Voor deze ongewenste situatie is een plan van aanpak ontwikkeld, waaronder het mogelijk cao-lidmaatschap voor chaletbouwers. Dit wordt in 2020 verder onderzocht. Gedurende het jaar worden zo'n honderd leden ondersteund bij arbeidsgelateerde vragen. Cao-partijen maken tijdens het protocollenoverleg afspraken om in 2020 verder te werken aan duurzame inzetbaarheid. De NBvT is samen met SSWT betrokken bij de ontwikkeling van een online opleiding voor werkvoorbereiders. Dit wordt als een 'simulatie' uitgewerkt.

Duurzame inzetbaarheid trappenstellers

Binnen de Sectie Trappen is in 2019 volop aandacht voor het verbeteren van de werkomstandigheden van trappenstellers. Alle producenten dragen het onderzoek naar verbeterpunten van arbo-deskundige Erwin Heijnsbroek van EHS services. Onderlinge uitwisseling van ervaringen is daarbij belangrijk om de branche in zijn geheel op duurzame inzetbaarheid een verbeterlag te laten maken. Heijnsbroek onderzoekt op inmiddels 42 projecten de werkwijze en verzamelt praktijkgerichte adviezen. Ook wordt een kleine enquête onder de producenten gehouden naar eventuele ongevallen bij het stellen van trappen. Werkplaatsinspecties completeren het beeld. Rapportage en conclusies worden met de betreffende producenten gedeeld en besproken.

Sociaal beleid VVNH

Op 31 maart 2019 expireert de cao houthandel. Na vijf onderhandelingsronden wordt in oktober 2019 een onderhandelingsresultaat bereikt. Na accordering van het onderhandelingsresultaat door zowel achterbannen als besturen volgt het definitieve akkoord. Daarin is een eenmalige uitkering van € 400,- bruto afgesproken en een loonsverhoging van 3,25% per 1 januari 2020. Voor werkgevers is vooral het schrappen van de uitlooperperiodieken van belang en een eigen beoordelingssysteem voor de grote bedrijven.

Na lang onderhandelen met pensioenfondsen Meubel wordt er uiteindelijk overeenstemming bereikt over opschaling van het Bedrijfstakpensioenfonds Houthandel naar het Pensioenfonds voor de Meubel. Pas na goedkeuring door de Nederlandsche Bank, kunnen de verplichtstellingen van Houthandel en Meubel worden gewijzigd waarmee de bedrijfstak houthandel verplicht onder de werkingssfeer van het Pensioenfonds Meubel valt. Belangrijke parameters voor de houthandel zijn het behoud van de franchise en de maximumpremie. Dit lukt. Het maximum pensioengevend salaris wordt wel verlaagd. Om dit gat te dichten, wordt bij een verzekeraar een overlijdensrisicoverzekering afgesloten. Ook bij Pensioenfonds Meubel kan een excedentverzekering worden afgesloten.

De campagne Duurzame Inzetbaarheid wordt in 2019 voortgezet. Adviseurs bezoeken 25 bedrijven om met name door workshops aandacht te vragen voor Duurzame Inzetbaarheid. Ook geven zij aanwijzingen over verandering van leefstijl om uiteindelijk langer en vitaler te kunnen werken.

De belangstelling voor de BBL-opleiding Machinale Houtbewerking is in het verslagjaar wederom zo gering dat door SBB, het overkoepeld orgaan voor de beroepsopleiding, wordt overwogen de opleiding te schrappen. Ook na inspanningen van de VVNH om meer leerlingen te werven, is dat niet gelukt. Omdat behoud van de opleiding toch belangrijk wordt gevonden, wordt gedacht aan aansluiting bij een Meubel- of Timmeropleiding.

Wat de opleidingen van het Hout Opleidingscentrum HOC betreft, wordt gedacht aan samenwerking met Hibin. Dat zou kunnen door gebruik te maken van de digitale leeromgeving van Hibin. Hibin heeft belangstelling voor de inhoud van de opleidingen.

Houten verkeersbrug

Sneek

Branche actief

Bestuur en organisatie

Keukenhof
Lisse

Bestuurs- en ledenvergaderingen

Zowel het hoofdbestuur van NBvT als VVNH vergadert in 2019 vier maal. Al deze vergaderingen vinden plaats voorafgaand aan de gezamenlijke vergadering van Centrum Hout. In de besloten ledenvergaderingen worden verenigingszaken behandeld, samenwerkingen met strategische partners, de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* en verdere opbouw, borging en versterking van het houtbelang. Op 20 juni vindt de ledenvergadering plaats bij Inn Style te Maarssen.

Dan vindt ook de officiële lancering van de houtcampagne plaats. Boerderij De Weistaar te Maarsbergen is de locatie van de ledenvergadering op 14 november. Hier worden de leden over de voortgang van *Hout. Natuurlijk van nu.* geïnformeerd.

In het verslagjaar vindt verder bestuursoverleg plaats tussen NBvT en SSWT, SGT/HOUT100% en VVVF. Het VVNH-bestuur onderhoudt de dialoog met onder andere Hibin in BouwtoeleveringNL.

Sectievergaderingen

De sectiebesturen van zowel NBvT als VVNH komen in het verslagjaar periodiek bijeen om een veelheid

van sectiegerelateerde onderwerpen te behandelen.

Sectie Kozijnen

De sectie Kozijnen van NBvT heeft drie reguliere bestuursvergaderingen, aangevuld met ledenbijeenkomsten naar Accsys Technologies in Arnhem en

de Tweede Kamer te Den Haag. Marketing, samenwerking met HOUT100%, BENG, circulariteit, kozijnidentificatie vormen enkele van de onderwerpen.

Sectie VHSB

De twee leden- en deelnemersvergaderingen van de NBvT-sectie VHSB bij respectievelijk Velux en Knauf worden goed bezocht. De combinatie van informatieverstrekking over alle projecten binnen de sectie VHSB en externe sprekers zorgen voor interessante bijeenkomsten. Dankzij

de medewerking en deskundigheid van de leden en deelnemers is het mogelijk optimale invulling te geven aan een groot aantal projecten. Alles met het uiteindelijke doel om een groter marktaandeel te realiseren voor de hout(skelet)bouw. In november neemt Jan Hoekstra (secretaris

sectie VHSB) afscheid bij Centrum Hout. Zijn functie is in 2020 ingevuld door

Mariëtte Willems.

Sectie Buitendeuren

Sectie Buitendeuren vergadert één keer in 2019. De Technische Commissie Buitendeuren komt twee keer bij elkaar. Daarbij vormen zowel de CE-markering

brandwerende buitendeurkozijnen, de beoordelingsrichtlijn 0803 Houten Buitendeuren en de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen, de belangrijke onderwerpen.

Sectie Binnendeuren

Het sectiebestuur Binnendeuren komt in het verslagjaar drie keer bijeen, waarbij onder andere de BRL 2211,

CE-markering brandwerendheid en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen op de agenda staan.

Sectie Trappen

De trappenproducenten hebben, algemeen gesproken, een druk jaar achter de rug. Ook in 2019 blijft duurzame inzetbaarheid een belangrijk thema. Verder

wordt binnen de sectie nagedacht en gediscussieerd over de manier waarop de aangesloten trappenproducenten zich door het leveren van toegevoegde

waarde kunnen onderscheiden. Een goede netwerkgewoonte van de sectie is om een nieuw jaar gezamenlijk op een ludieke manier te starten. Het sectiebestuur komt in het verslagjaar vier keer bijeen. Januari 2019 begeven de leden zich in de nieuwjaarsbijeenkomst op glad ijs met een curling-clinic in Zoetermeer. In het verslagjaar treedt AA-Trappen uit Joure toe als aspirant-lid. De voorbereidingen om te komen tot het vereiste KOMO-certificaat zijn opgestart in samenwerking met SKH.

Vergaderonderwerpen vormen verder de screening van de huidige verkoopvoorwaarden en de eventuele actualisering hiervan. De sectievertegen-

woordiger in de sociale commissie, H. Sep, zal na de termijn afscheid nemen van de commissie. Een opvolger binnen de sectie wordt nog gezocht.

De Sectie Trappen neemt in het verslagjaar door bedrijfsovername afscheid van twee zeer gewaardeerde leden, Jaap Mullié en Hans Diekema (directie Vios Trappen te Driebruggen). Met nieuw directielid Dirk Bergman wordt kennisgemaakt. De scheidende leden worden tijdens een vaartocht met een Lemster aak op de Friese meren door voorzitter Hans Diekema namens alle sectieleden bedankt voor hun positieve bijdrage de afgelopen jaren.

Sectie Toelevering

De Sectie Toelevering komt in 2019 tweemaal bijeen: op 29 maart bij Dekker Hout in Vianen en op 22 november bij Woodteq in Holten. In maart houdt sectievoorzitter Frans van Nunen een presentatie over samenwerking met andere secties en kennisinstituten op het gebied van productontwikkeling, houtbouw aansluiting bij de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.*

In november wordt opnieuw enthousiast gesproken over de marktontwikkelingen en de uitgangspunten. De sectie is echter van mening dat er een besluit zou moeten komen om óf substantieel te groeien en daadwerkelijk bij te dragen aan de uitgangspunten, dan wel aan te haken bij andere sectie(s) binnen Centrum Hout of NBvT.

Door ziekte moet Frans van Nunen zich later in het jaar terugtrekken uit sectie en bedrijfsleven. Zijn functie blijft in 2019 vacant.

Jong Management

Het NBvT-hoofdbestuur vraagt Jong Management in 2019 mee te denken over een toekomstige, wellicht nieuwe, structuur van NBvT binnen Centrum Hout. Het uitgangspunt daarbij is dat de toekomstige structuur dienstig moet zijn aan de wensen van de leden. De leden van Jong Management brengen daarnaast een bedrijfsbezoek aan Steencentrum Utrecht/Vandersanden Hedikhuizen. Ook reizen de leden af naar Bologna en Rimini voor een bezoek aan de Ducati Factory en machinefabrikant SCM Villa Verucchio. De najaarsbijeenkomst en algemene ledenbijeenkomst vinden plaats bij café-restaurant Koenders in Breedenbroek, waarna in dezelfde plaats een rondleiding volgt bij Westerveld & Nederlof.

VVNH Secties Naaldhout, Hardhout, Plaatmateriaal

Het bestuur van de sectie Naaldhout komt drie keer bij elkaar. De termijnen van voorzitter Ad van der Heijden en bestuurslid Ralph Kwist worden verlengd. Er treden geen wijzigingen op in de bestuurssamenstelling. Het (in het verslagjaar ongewijzigde) sectiebestuur Plaatmateriaal vergadert vier maal. In het kader van de Centrum Hout-doelstellingen om het marktaandeel van hout en houtproducten met 5% te vergroten ten opzichte van andere materialen, buigt het sectiebestuur Plaatmateriaal zich voortdurend over mogelijkheden om dit voor plaatmaterialen te bereiken. Belangrijk

hierbij is dat de kennis over houtachtige plaatmaterialen in de sector en in de markt behouden blijft. Het sectiebestuur buigt zich dan ook over de inhoud van de cursus houtachtige plaatmaterialen en doet voorstellen voor inhoudelijke wijzigingen. Ook wordt gekeken welke informatie nodig is voor de positionering van plaatmaterialen in de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.* Het sectiebestuur Hardhout komt ook vier maal bij elkaar. Frank Habraken en René van Wijk worden als bestuurslid voor een tweede periode van vier jaar herbenoemd.

Bestuur BouwtoeleveringNL

Het bestuur van BouwtoeleveringNL met daarin VVNH en Hibin vergadert in 2019 tweemaal en de overleggen worden gebruikt om elkaar over en weer te informeren. In het voor- en najaar vindt er onder de leden van beide organisaties een gezamenlijke conjunctuurmeting VVNH-Hibin plaats.

BouwtoeleveringNL spreekt onder andere over cao, lopende zaken

Centrum Hout en het Hibin-event 'Samen aan de Slag' van 4 juni. Er gaan stemmen op voor een mogelijke samenwerking met Hibin in een sectie Hout, dit mede doordat meer dan 35% omzet van de Hibin wordt gevormd door hout en houtachtige producten. Het bestuur van BouwtoeleveringNL wil onderzoeken hoe en op welke manier Hibin aan VVNH/Centrum Hout is te binden.

Secretariaat, benodigde faciliteiten en vestigingslocatie

Sinds de oprichting van Centrum Hout zijn er 'achter de schermen' veel wijzigingen doorgevoerd. Is in aanvang

sprake van twee vestigingslocaties, te weten Bussum en Almere, vanaf april 2020 is Centrum Hout met alle medewerkers in

Almere Buiten gevestigd. Het pand is gerenoveerd en weer voor vele jaren geschikt gemaakt. Het pand in Bussum wordt verhuurd. De secretariaten van NBvT en VVNH zijn geïntegreerd in één werkor- ganisatie, de gewenste deskundigheid is aangevuld en de capaciteit uitgebreid. Er is eigenlijk een nieuw team gevormd (zie pagina 64-67 in dit jaarverslag). De auto- matisering is gemoderniseerd en de or- ganisatie werkt – zoals het heet – flexibel en ‘in the cloud’. De administraties van de

International Softwood Conference (ISC)

Een delegatie van sectiebestuur Naaldhout, bestaande uit de heren Ad van der Heijden, Willem Schnitger, Jan Voet en secretaris Eric D. de Munck vertegenwoor- digen de VVNH tijdens de International Softwood Conference (ISC). Deze vindt plaats van 16-18 oktober te Antwerpen. De delegatie verzorgt ook de jaarlijkse marktrapportage Naaldhout voor Neder- land. Op de agenda van de ISC staan de marktontwikkeling in de belangrijkste

European Timber Trade Federation (ETTF)

Ad Wesselink en Paul van den Heuvel nemen 21 juni in Amsterdam deel aan de vergadering van de European Timber Trade Federation (ETTF). Op 22

verschillende organisaties zijn gestroom- lijnd en grotendeels uitbesteed. Centrum Hout en de medewerkers zijn dan ook klaar om het beleid de komende jaren samen met de besturen en de leden, maar ook met partners en projectdeelnemers voortvarend ten uitvoer te brengen. Dit alles kan niet zonder draagvlak bij leden en de inzet van besturen en medewerkers. Met andere woorden: we doen het samen, met ook hier dank voor eenieders inzet.

producten- en consumentenlanden. Inter- nationale sprekers besteden aandacht aan marktanalyse, financiële achtergronden en grondstofvoorziening. Speciale aandacht gaat dit jaar uit naar de toestand van de Europese bossen, met sprekers vanuit het bosbeheer en de wetenschap (Universiteit van Leuven). Ter afsluiting van het pro- gramma spreekt de Nederlandse architect Do Janne Vermeulen over het hoogbouw- project HAUT te Amsterdam.

november neemt Ad Wesselink deel aan de ETTF-vergadering in Antwerpen, waar hij tevens tot voorzitter wordt benoemd.

Sustainable Timber Trade Coalition (STTC)

Op 18 november treden Eric D. de Munck en Stefan Meinhardt (Actieplan Hout in de gww) op als spreker tijdens deze bijeenkomst en spreken over samen- werking in de houtsector om het gebruik

van hout te stimuleren. Ook wordt de waarde van en kansen door het uitvoeren van levenscyclusanalyses van hout en houtproducten bij houtpromotie belicht.

CEI-Bois

Medewerkers van Centrum Hout (NBvT en VVNH) nemen ook dit jaar actief deel aan de werkgroepen Constructions en Sustainability en de Taskforce LCA, waar Europese ontwikkelingen en regelgeving

rondom vluchtige stoffen, brand, CO₂-vast- legging in bos en houtbouw en de circulai- re bio-economie worden besproken.

Medewerkers

CENTRUM HOUT NBVT VVNH

Paul van den Heuvel
Directeur

SINDS AUGUSTUS 1992

Algemeen management Centrum Hout, VVNH en NBvT, contactpersoon o.a. overheid, politiek en collega-brancheorganisaties, secretaris VVNH sectie Hardhout, voorzitter stuurgroep Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer.

Frans de Boer
Secretaris Sociale- en Technische Zaken

SINDS FEBRUARI 1976

Vertegenwoordiging VVNH in diverse besturen en commissies, adviezen aan leden, cao-onderhandelingen en secretaris sectie Technische Zaken.

Paul van Lierop
Adviseur Markt en Techniek

SINDS MAART 2019

Secretaris Kozijnen, Binnendeuren, Buitendeuren, Trappen en Toelevering. Coördineren van marketing- en technische activiteiten en belangenbehartiging van de productgroepen o.a. op het vlak van nationale en internationale regelgeving en kwaliteit.

Mariëtte Willems
Adviseur Techniek en Regelgeving

SINDS FEBRUARI 2020

Secretaris VHSB. Belangrijke aandachtspunten voor houtskeletbouw, dakelementen en gevelementen: constructies en details, kwaliteitsborging, thermisch, geluid, brand, milieu en innovaties. Op het gebied van energieprestatie en brand vertegenwoordig ik de NBvT in NEN-commissies. Ten behoeve van KOMO-certificaten participeren in diverse Commissies van SKH en SKG-IKOB.

Ton Paalman
Adviseur Sociale Zaken

SINDS APRIL 2020

Bureau manager, behartiging sociale portefeuilles NBvT en participeren in (paritaire) besturen.

Bettina Voos
Coördinator Marketing en Communicatie

SINDS JANUARI 2020

In- en externe communicatie en marketing voor Centrum Hout, o.a. de campagne *Hout. Natuurlijk van nu.*

Jan van der Burgh
Adviseur Techniek

SINDS JANUARI 2020

Techniek en normering m.b.t. kozijnen, beheer KVT-online, support website-tools.

Helmer Weterings
Medewerker Techniek

SINDS SEPTEMBER 2019

Sectie-overschrijdende technische onderwerpen zoals houttoepassing, techniek, duurzaamheid en milieu.

Berdien van Overeem
Adviseur Duurzaamheid en Marketing

SINDS JANUARI 2019

Begeleiden van – en samen met de aangesloten partijen mede uitvoering geven aan – het Convenant 'Bevorderen duurzaam bosbeheer' (Stichting Bewust met Hout), beleidswerkzaamheden marketing en communicatie Centrum Hout.

Eric de Munck
Adviseur Milieu en Duurzame Innovatie

SINDS MAART 1998

Verenigingsmanager VVNH, secretaris sectiebesturen Naaldhout en Plaatmateriaal, projectleider Actieplan Hout in de gww, adviseur milieu en duurzame innovatie (LCA/EPD/Circulariteit), deelnemer normcommissies en stuurgroepen, secretaris Vereniging van Houtdrogers.

Petra van Leth
Administrateur / Sociale Zaken / ICT

CH VVNH

SINDS JULI 1992

Verantwoordelijke voor de financiële administraties, ondersteuning bij cao-aangelegenheden VVNH, juridische ondersteuning VVNH bij arbitragezaken en verantwoordelijk voor ICT-aangelegenheden bij VVNH/CH.

Miranda Engelsman
Administratief medewerker

SINDS JUNI 2013

Zorgdragen voor boekhoudkundige en cijfermatige juistheid van de financiële administratie; crediteuren- en debiteurenadministratie.

Adri Bras

Medewerker interne zaken /
facilitair

SINDS JANUARI 1993

Zorgdragen voor beheer en onderhoud locatie Bussum en Almere. Verzorging interne en facilitaire werkzaamheden. Ondersteuning financiële administratie. Ondersteuning andere organisaties die op de locatie gevestigd zijn.

Mieke Vrakking

Secretaresse

SINDS OKTOBER 2000

Secretariaat Secties Binnendeuren, Buitendeuren, Kozijnen en Trappen.

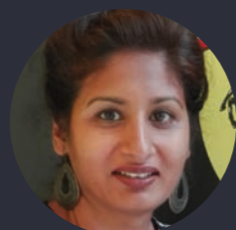
Heidi Wischnewsky

Secretaresse VVNH & HOC /
Sociale Zaken

SINDS JUNI 1992

Ondersteunend secretariaat VVNH o.a. sociale zaken en lidmaatschapszaken & ondersteunend secretariaat Keurhout en HOC.

Anuska Olthof

Directiesecretaresse

SINDS JANUARI 2001

Ondersteuning directie en staf, bestuur VVNH, bestuur CH, sectiebestuur Plaatmateriaal, Hardhout en Naaldhout, algemene verenigingszaken VVNH en Centrum Hout.

Desirée van der Kuijl

Directiesecretaresse

SINDS OKTOBER 2019

Ondersteuning directie en staf, Hoofdbestuur NBvT, bestuur CH, Sociale Commissie NBvT, Secties VHSB en Toelevering, Marketing en algemene verenigingszaken NBvT en Centrum Hout.

Externe adviseurs

André de Boer

SINDS JANUARI 2010

Adviseur Juridische zaken (kwesties – verkoopvow).

Wim Suiker

SINDS JANUARI 2019

Ondersteuning NBvT en CH bij technische en lidmaatschapszaken.

Lobke Mentrop

SINDS SEPTEMBER 2019

Ondersteuning CH bij personeelszaken en ondersteuning NBvT bij sociale zaken.

Jaap Hoekman

SINDS JANUARI 2019

Ondersteuning NBvT bij sociale zaken (cao en pensioen).

Erwin Heijnsbroek

SINDS JANUARI 2013

Ondersteuning NBvT bij diverse Arbo-gerelateerde zaken.

Marlene Dekkers

SINDS SEPTEMBER 2014

Marketing sectie kozijnen + adviseur campagne *Hout. Natuurlijk van nu.*

NBvT-(aspirant)leden

In 2019 verwelkomt de NBvT door de inspanningen van Wim Suiker vijftien nieuwe leden.

Aan het eind van het verslagjaar telt NBvT 195 lidbedrijven met in totaal 6.905 personeelsleden.

AA Trappen BV
 ABC Arkenbouw Urk BV
 Accsys Group/Technologies
 Albo Deuren BV
 Houtindustrie Amersfoort BV
 Bear Optima Wood BV
 Berg Deuren BV
 Berkvens BV
 Beti Timmerfabriek BV
 BKS Elementen BV
 Blankers Timmerbedrijf BV
 Blokland Timmerfabriek
 BMH BV
 Timmerfabriek De Boer BV
 Timmerfabriek Gebr. Bos BV
 Bours Kozijnen Bouwderij BV
 Bouwen met IQ
 Houtindustrie Bouwman BV
 Brandhof De Meern BV
 Timmerfabriek de Broekermolen BV
 Timmerfabriek Brouwer BV
 De Brug Brünken Timmerwerken BV
 Timmerfabriek Brusckke BV
 Timmerfabriek Carper BV
 Timmerbedrijf Colet BV

P. v. d. Coolwijk Trappenindustrie BV
 Van Daalen Houttechniek BV
 Dam Hout BV
 DAT Bouwsystemen BV
 DD Productie BV Dekker Hout BV
 W. u. J. Derix GmbH & Co.
 Timmerfabriek K. Dieleman BV
 Dijkko Kozijnen BV
 Timmerfabriek Doedens BV
 Ad Donkers Mach. Timmerbedrijf BV
 Doornenbal Timmerfabriek BV
 Driessens Hout BV
 Drijfhout's Timmerfabriek BV
 Timmerfabriek Ebbers BV
 Van Eck Trappen & Kozijnen BV
 Emergo Prefab
 Adriaan van Erk Timmerfabriek BV
 Ad van Esch Machinale Houtbewerking BV
 Timmerfabriek Florijn BV
 A. Geurts Bouwelementen Ulft BV
 Gevelementen Noord-Holland BV
 Gevelconcept Kozijnen
 Graumans Mach. Timmerwerken BV
 Timmerfabriek De Grebbe BV
 Timmerfabriek Groenewegen BV

De Groot Vroomshoop Houtbouw BV
 Timmerfabriek Groothuis BV
 Timmerfabriek De Grotendorst BV
 Trappenmakerij Van Haaster
 Mach. Timmerbedrijf Van Halteren BV
 Timmerfabriek Ter Harmsel BV
 Harryvan Kozijnen BV
 Hebo Kozijnen BV
 Mach. Timmerbedrijf van Heertum BV
 Van Heijkop Machinale Timmerwerken BV
 Heko Spanten BV
 Helwig Timmerfabriek BV
 Timmerfabriek Hendriksen BV
 G. Hermes Mach. Houtbewerking BV
 Hetebrij Prefab BV
 Houtindustrie De Hoef BV
 Holland Houtwerk BV
 Timmerfabriek Den Hollander BV
 Timmerfabriek Homan BV
 Hoograven Traptechniek BV
 Houkesloot Toelevering BV
 Timmerf. De Houtmolen Makkum BV
 Timmerfabriek Huizing en Van der Linden BV
 Houtindustrie Ideaal BV
 Timmerfabriek Mari Jacobs BV
 Jacobs Timmerfabriek BV
 Java Deurenfabriek BV
 Timmerfabriek Jenti BV
 De Jong & van Aartrijk BV
 De Jong's Timmerfabriek BV
 Timmerfabriek de Jong Woudsend BV
 Timmerfabriek Jongbloed Winschoten BV
 Jöris Timmerwerken BV
 Kegro Deuren BV
 Timmerfabriek Kernhem BV
 Kerssens Kozijnen BV
 Timmerfabriek De Kievit Ridderkerk BV

Timmerfabriek Koekoek BV
 Timmerbedrijf Koevoets BV
 Kramer's Houtconstructies BV
 Krepel Deuren
 Kreunen Timmerfabriek BV
 Timmerfabriek "De Kroon" BV
 Kuin Houtbewerking BV
 Kuiters Timmerfabriek BV
 Lambert Kozijnen BV
 Timmerfabriek Lancel BV
 De Lange Houttechniek
 Timmerfabriek Langendorff BV
 Van Leeuwen Kozijnen BV
 TIFA Lemele BV
 Houtbouw Liessel BV
 Limburgia Utiliteitsdeuren BV
 Mach. Timmerbedr. v.d. Linden BV
 Maatwerk Kozijn BV
 De Mar 2D BV
 Meerkerk Houtbouw BV
 Timmerfabriek Meijer BV
 Timmerfabriek Gebr. Mekenkamp BV
 Merckx Machinale Houtbewerking BV
 Mevo Houtindustrie BV
 Timmerfabriek De Mol BV
 De Mors BV
 Timmerfabriek Neede BV
 Nijhuis Toelevering BV
 Aannemersbedrijf B. de Nijs-Soffers BV
 Noru BV
 Noviton
 Prefab Timmerfabriek Olofsen BV
 Timmerfabriek Oomkens BV
 Houtindustrie Opmeer
 Van den Oudenrijn BV
 Van den Oudenrijn Westwoud BV
 Para BV

PK Trappen
 Deurenfabriek van der Plas BV
 Platowood BV
 Plegt-Vos Houtindustrie BV
 Timmerfabriek Pors BV
 Reinaerdt Deuren BV
 Reinders & van 't Ende Timmerfabriek BV
 Robuusteiken Ecologische Bouwelementen BV
 Timmerbedrijf Roes
 Timmerfabriek Frank van Roij BV
 Bouwbedrijf Roosdom Tijhuis BV
 S & N Houtkonstrukties BV
 Timmerfabriek Salland Lemelerveld BV
 Timmerbedrijf K. van Sambeek BV
 Timmerfabriek Schepers
 Timmerfabriek Schouten BV
 Houttechniek Someren BV
 Timmerfabriek Stadskanaal BV
 Houtind. Stam en Landman BV
 H. van der Steeg en Zn. BV
 Van der Steeg Ontwikkelen & Bouwen Aan de Stegge BV
 Timmerfabriek Suselbeek BV
 Deurenfabriek Suselbeek BV
 Svedex Deuren BV
 Tegon Timmerfabriek BV
 Theuma DoorSystems BV
 Theunissen Timmerfabriek BV
 van Tilburg - Kozijnen
 Timboco Kozijntechniek
 Bouwbedrijf Timmermans BV
 Troost Timmerfabriek BV
 Ursem Modulaire Bouwsystemen BV
 Vadeko BV
 VAKO Kozijntechniek BV

VDM Woningen BV
 Veens Kozijnen BV
 Veerman De Rijp BV
 Van Velsen Trappenfabriek BV
 Timmerfabriek VEMA BV
 Verdonk Trappen BV
 Timmerfabriek Vermeer BV
 Trappenfabriek Vermeulen BV
 Verweij Houttechniek
 Vianen Kozijnen BV
 Van de Vin ramen en kozijnen BV
 VIOS Trappen BV
 Timmerfabriek Visser BV
 Vlassak Timmerbedrijf BV
 Timmerfabriek J. van der Vliet BV
 Vogelzang Dakelementen BV
 Timmerfabriek Volendam
 Trappenfabriek Vos Zwolle BV
 Voskuilen Kozijntechniek BV
 Timmer- en Aannemingsbedrijf de Vries BV
 De Vries Trappen BV
 Van Vuuren Grou BV
 Webo BV
 Weekamp Deuren BV
 Timmerfabriek Van Werkhoven
 Wesselink Productie
 Westerveld & Nederlof BV
 Van Wijnen Smart Frames BV
 Timmerfabriek Winters BV
 Timmerfabriek WJM BV
 Timmerfabriek & Interieurbouw
 Wondergem BV
 Woodteq houtconstructies BV
 Houtbouw 't Zand BV
 Timmerfabriek Zwolle BV

Hoofdbestuur, ereleden en sectiebesturen

Hoofdbestuur

H. Dannenberg (Buitendeuren)
 R. Dekker (VHSB)
 P. de Lange (Jong Management)
 J.A.A. van Wensen (Trappen)
 F. van Nunen (Toelevering)
 † 23-12-2019
 R. van den Oudenrijn (Kozijnen)
 L. Veerman (Kozijnen)
 M. Wijma (voorzitter)

Ereleden

J. Harryvan
 Th. Jacobs
 T. Jansen
 W. Kuin † 02-11-2019
 J. Muller
 M. van de Vin

Sectiebestuur Kozijnen

R. Groothuis
 W. Helwig
 E. van Houten
 P. de Lange
 R. van den Oudenrijn (waarnemend voorzitter)
 M. Traas
 L. Veerman (voorzitter)
 R. van Wijngaarden (vertegenwoordiger in Marketingcommissie)

Bestuur Sectie VHSB

G. Beltman
 R. Dekker
 B. Geerts
 L. Janssen
 R. Leusink
 J. Lichtenberg (onafhankelijk voorzitter)
 E. de Munck
 M. Timmer

Sectie Buitendeuren

Th. van den Berg
 H. Dannenberg (voorzitter)
 P. Huitema
 J. Kersten
 V. van de Vrie
 J. Weekamp
 E. Weijs
 M. Wijma

Sectie Binnendeuren

V. Blokhuis
 R. van Dooren
 J. van Gool
 D. Gijsman (voorzitter)
 P. Huitema
 B. Krepel
 M. van Mierlo
 E. Theunis
 M. Wijma

Sectie Trappen

D. Bergman
 M. Beuzenberg
 P. van de Coolwijk
 N. Dix
 J. van Haaster
 G. Hek
 H. Hek
 W. Kuperus
 F. van Sambeek
 F. Schut
 H. Sep
 R. van der Veen
 R. Verdonk
 J. van Wensen (voorzitter)

Sectie Toelevering

N. Belshof
 O. van Biezen
 F. van Nunen (voorzitter)
 † 23-12-2019
 B. Raymann
 R. Scheper
 E. de Weerd
 E. Laarman
 J.P. Borreman
 B. Kattenbroek
 R. van Malsen

Jong Management

J.P. de Jong
 P. de Lange
 E. van Leeuwen
 R. Nederlof
 R.W. Scholtens
 G. de Vries (voorzitter)

Commissies

Sociale Commissie

L. Muntinga
L. Verweij (voorzitter en
cao-onderhandelaar)
J. Vlassak
M. Willemsen
H. Dannenberg
A. Braams
M. Pluimers
L. Mentrop (NBvT)
J. Hoekman (NBvT)
Vacature Sectie Trappen

Technische Commissie

Kozijnen

A. Driessens
F. Helwig
G. Lamberts
T. de Ruiters
W. Suiker

Technische Commissie

Binnendeuren

M. Broertjes
T. Donkers
L. Hartsuiker
H. Heusinkveld
P. Huitema (voorzitter)
H. Kloezeman
F. Simkens

Technische Commissie

Buitendeuren

Th. van den Berg
M. Broertjes
H. Dannenberg (voorzitter)
P. Huitema
J. Lückers
M. Mulckhuijse
E. Weijs

Stuurgroep Kwaliteit van de

Sectie VHSB

A. Brinks
R. Dekker
H. Osinga
E. Postema
G. Visser

Marketingcommissie Kozijnen

D. Anemaet
M. Dieleman
R. Ramaekers
T. Verheugen
M. van Wijngaarden

Marketingcommissie +

Technische Commissie

Trappen

D. Bergman
M. Beuzenberg
H. Sep
R. van Veen
J. van Wensen

Commissie Opleiding en

Arbeidsmobiliteit

M. van Dorrestein (RTC
Hardenberg)
J. den Engelsman, A. van
Eekelen (SPTM BV)
R. van Geel (Espeq Hout BV)
P. Koppelaar (Revabo
Oosterbeek)
G. Koster (Bouwgilde)
R. Oerlemans (Bos MTI
Opleidingen)
G. Oonk
(OBD-Timmerindustrie)
M. van der Vlies (SWV
Houtindustrie Midden NL)
M. Willemsen (Technopark
Educatie BV)

Vertegenwoordigingen

Europese en nationale

Normcommissies

35100103: TGB Houtconstructies
(A. Terpstra)
353084:
Brandveiligheidsaspecten
bouwproducten en bouwdelen
(P. van Lierop)
353641: Deuren en ramen (P. van
Lierop)
353642: Inbraakwerendheid
gevelelementen (P. van Lierop)
CEN TC/33 WG1 (ramen en
deuren) (P. van Lierop)
CEN TC/124 WG5, Prefabricated
wall, floor and roof elements (A.
Terpstra)
NEN ISO/TC 287 'Chain of
Custody(CoC) of forest-based
products'(E. de Munck)

Stichting Keuringsbureau

Hout

P. van Lierop, J. Hoekstra
(College van Deskundigen)
C. Hendriks (College van
Deskundigen)

Vertegenwoordigingen

speerpunt opleiding en

arbeidsmobiliteit

SBB Marktsegment Hout en
Meubel: (Vacature)
VNO-NCW Commissie
Beroepsonderwijs (CBON):
(Vacature)
Raad van Toezicht HMC:
(vacature)

Vertegenwoordigingen

speerpunt grondstoffen

SBK, milieuprestatiecommissie
bouw en GWW (MBG): E. de
Munck
Actieplan- en Klimaatcoalitie
Bos en Hout: P. van den Heuvel
Convenant Bevorderen
Duurzaam Bosbeheer: P. van
den Heuvel
Grondstoffenakkoord: P. van
den Heuvel

Stichting Vakraad voor de

Timmerindustrie

R. Veerman (voorzitter)
H. Crombeen (secretaris,
penningmeester)
M. Nijenhuis
L. Verweij

Bestuur Stichting Sociaal

en Werkgelegenheidsfonds

Timmerindustrie /

Bestuur Stichting

Fondsenadministratie

Timmerindustrie

H. Crombeen (voorzitter)
L. Verweij (secretaris,
penningmeester)
R. Veerman
M. Nijenhuis

Verantwoordingsorgaan

Stichting

Bedrijfstakpensioenfonds

Bouwnijverheid

J. Hoekman

VVNH-(aspirant)leden

Aan het eind van het verslagjaar telt de VVNH 105 lidbedrijven (behoudens afzonderlijke filiaal-lidmaatschappen). Gezamenlijk hebben zij 3.277 personeelsleden in dienst.

Houthandel Alblas BV
Anders Hout BV
Houthandel J.Barkmeijer & Zn. BV
Bear Optima Wood BV
Houthandel Benschop BV
Berghoef-Hout BV
Houtimport Best BV
Beyleveld Houtimport BV
Houthandel Boogaardt BV
Houthandel Lambert van den Bosch BV
Houtcentre De Bruin BV
Hardhouthandel G. Cantrijn BV
Centrop Houtimport
Crooswijkse Houthandel
Van Dam Houtproducten BV
Houthandel Van Dam Bunnik
Dekker Hout BV
Houthandel Jos Dennebos BV
Derlage Junior HOUT V.O.F.
Diderich Houtimport BV
Houthandel Diederik Schinveld BV
Van Dorp Hout BV
Driplex BV
Van Drimmelen Toelevering BV
Hout- en Bouwproducten Van Drimmelen BV

Duurzaam Hout BV
E.B. Hout
Eerste Barneveldse Houthandel BV
Energy Pellets Moerdijk BV
Eppinga Hout & Bouwmaterialen BV
Fibois BV
Finex Timber Solutions BV
De Geer Plaatmaterialen BV
Gooskens Hout Groep
Gooskens Hout Moerdijk
Gooskens Hout Overboord
Houtindustrie Gramsbergen BV
Gras Wood Wide BV
GWW Houtimport BV
H&P West
BV Houthandel F. Habraken
BV Hard- en Zachthout Import Mij.
Heuvelman Hout
Hillegersbergsche Houthandel
Hillegomse Houtgroep
Hollandse Houtimport BV
Homé Hout BV
Hoogendoorn Hout BV
Houtimport Van den Hoogenhoff BV
Houthandel Houtex BV

Houtplex BV Import Hardhout en Plaatm
 Houtwerf BV
 Hupkes Houthandel Dieren BV
 i Timber
 Van Ierssel Houtimport BV
 InterFaca VOF
 Houthandel W. Jacobs BV
 Koninklijke Jongeneel
 Jongeneel BV
 Knape Hout BV
 KoningsBlaauw Houthandel BV
 Houtimport Kuhn BV
 Leyenaar Taapken Lamaker BV
 Houthandel Looijmans BV
 Maasstad Hout & Plaat BV
 Meerdink Winterswijk
 Meilink Houthandel en Zagerij BV
 Meinesz Harlingen BV
 Houthandel Meppel (Concordia BV)
 MEVO Houtindustrie BV
 J. Mulder Houtimport BV
 Mulders' Houthandel BV
 Nailtra BV
 NatureWood BV
 Noordenhout BV
 Noord-Europese Houtimport
 Noordman Hout BV
 Nordic Timber
 Oldenboom Groep BV
 Oldenboom Doetinchem BV
 Parren Hout BV
 Pollemans & Walhof BV
 Pontmeyer
 TABS Holland N.V.
 Propex Timber BV
 Raaymakers Hout BV
 Ralph Zee Exploitatie BV

Rechthout V.o.f.
 Regge Hout BV
 Rest Hout Nederland (v/h Tetteroo) BV
 RET Bouwproducten 419
 Houtimport Reuver BV
 Houthandel Math. L. Scheijmans BV
 Schuilenga Hout BV
 Jan Smulders Triplex Import BV
 Snel Hout- en Rubberhandel BV
 Van de Stadt Houtimport BV
 Stora Enso Timber DIY Products BV
 Van Swaaij Trade International
 Techniek & Bouw Budel BV
 Timber Trade Connection
 Topjoynt B.V.
 Total Timber B.V.
 Trima (BA 104)
 V-Wood International B.V.
 Houthandel "De Vechtstreek"
 BouwCenter Veghel B.V.
 Venlo Hout BV
 Verdouw Gouda Bouwprodukten B.V.
 VidarWood B.V.
 J.C.van de Voort Houthandel & Zagerij
 Wenico Timber Consultancy B.V.
 Van der Werf's Bouwstoffen B.V.
 Houthandel Wicherson B.V.
 Wijma Kampen B.V.
 Withagen Houtprodukten B.V.
 Wood Flame Moerdijk B.V.
 Woodimex International B.V.
 Wood Solutions B.V.
 World Timber Products B.V.
 Worldwood BV

Besturen, erevoorzitters, commissies etc.

Erevoorzitters

C. Boogaardt
 H.A.A.J. Gras
 K.W. Kuperus
 H.W.F. Scholte
 J.N. van de Stadt

Ereleden
 A.A.C. Koomen
 A.J. Schouten

Besturen

Bestuur
 W.B. Groen (voorzitter)
 H.A. van Drimmelen
 H. Gooskens
 R. Olsthoorn
 A.J. Schouten
 A. Wesselink
 P.A. van den Heuvel (secretaris)

Sectie Hardhout
 E.J. Leeuw (voorzitter)
 T.J. Trooster (vicevoorzitter)
 C. Boogaardt
 P.F.A.J. Habraken
 A. Wesselink
 R. van Wijk
 P.A. van den Heuvel (secretaris)

Sectie Naaldhout
 A.J.H. van der Heijden (voorzitter)
 W.K. Schnitger (vicevoorzitter)
 G. Dijkman
 R. Kwist
 M.J.F. Scheijmans
 J. Scholtens
 J. Voet
 E.D. de Munck (secretaris)

Commissies

Sociale Commissie
 C. Boogaardt (voorzitter)
 O. van Biezen
 Mw. I. van Gerwen-Gooskens
 W.B. Groen
 H.J. van Meerten
 A.J. Schouten
 R. Olsthoorn
 Mw. I. Rempt
 A. Wijma
 P.A. van den Heuvel
 F. de Boer (secretaris)

Paritair Beraad Houthandel (PBH)
 C. Boogaardt (voorzitter)
 O. van Biezen
 W.B. Groen
 H.J. van Meerten
 P.A. van den Heuvel
 F. de Boer (secretaris)

Samenstelling College van Arbiters

Hardhoutdeskundigen

C. Boogaardt
J. Dubelaar
L.A. Koop
K.W. Kuperus
T.J. Trooster

Naaldhoutdeskundigen

J.M.E. van Esser
J.N. Wilkens

Plaatmateriaaldeskundigen

R. Broersma
P. Meinen

Namens Centrale Bond van Meubelfabrikanten

R.J.H. van Dijk
A. Fijma
P.C. Mulleman

Namens Nederlandse Brancheorganisatie voor de Timmerindustrie

Vacature

Juridische deskundige

A.I. de Boer
J.S. van Luik

Bindend Advies Commissie

J.A.G. van Eimeren (voorzitter)
D. van de Kamp (plv. voorzitter)
J.S. van Luik (plv. voorzitter)
M.F. Koopmans
K.W. Kuperus
A.H. Stoit †
P. Wiegman

Afvaardingen

Adviescommissie voor dispensatieaangelegenheden in de houthandel

F.A. de Boer

Bedrijfstakpensioenfonds voor de houthandel

Mw. I. van Gerwen-Gooskens
H.J. van Meerten
F.A. de Boer
Federatieve vereniging
Centrum Hout (CH)
H.A. van Drimmelen
W.B. Groen
A.J. Schouten

European Timber Trade Federation

A. Wesselink
P.A. van den Heuvel

Federatieve Vereniging Centrum Hout (CH)

H.A. van Drimmelen
W.B. Groen
A.J. Schouten
R. Olsthoorn

Federatieve vereniging BouwtoeleveringNL (BtNL)

H.A. van Drimmelen
W.B. Groen
P.A. van den Heuvel

Geschillencommissie CAO voor de Houthandel

Vacature
F.A. de Boer (secretaris)

Hout Opleidings Centrum (HOC)

F.A. de Boer (voorzitter)
W.B. Groen
Vacature

Nederlandse Brancheorganisatie voor de Timmerindustrie (NBvT), Bestuur Sectie VHSB

E.D. de Munck

Internationale Naaldhoutconferentie, ISC (Antwerpen, oktober 2019)

A.J.H. van der Heijden (voorzitter)
W.K. Schnitger
J. Voet
E.D. de Munck

Nederlandse Verbond van de Groothandel (NVG)

P.A. van den Heuvel

Stichting Bedrijfsverpakkingen Nederland (BVNL)

P.A. van den Heuvel (bestuurslid)

Stichting Bewust met Hout

P.A. van den Heuvel (voorzitter)

B. van Overeem (secretaris)

Stichting Fonds voor Onderzoek, Opleiding en Arbeidsverhoudingen in de houthandel (Fonds O.O. & A.)

W.B. Groen
F.A. de Boer

Stichting Keuringsbureau Hout, Bestuur

H.A. van Drimmelen

Stichting Keuringsbureau Hout, College van Deskundigen

P. Zeeman

Stichting Keuringsbureau Hout, Commissie Toepassingen nieuwe Houtsoorten (CTH)/ BRL werkgroepen

E.D. de Munck
E.J. Leeuw
T.J. Trooster
O.S. Smeets (agendalid)

Stichting Keuringsbureau Hout, Commissie Industrieel Timmerwerk

H.A. van Drimmelen (plv. P.A. van den Heuvel)

Stichting Kringloop Hout

W.K. Schnitger

Stichting Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Normcommissie Duurzaamheid van gebouwen

E.D. de Munck

Stichting Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Normcommissie Hout

Prof. dr. J.W.G. van de Kuilen (TU-Delft) (voorzitter)
G. Dijkman (naaldhout)
L. Zaaijer (hardhout)
E.D. de Munck

Stichting Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), TGB Commissie

G.J.P. Ravenshorst (TU Delft) (voorzitter)
(plv. J.W.G. van de Kuilen, TU Delft)
E.D. de Munck

Stichting Service Instituut voor Veiligheid, Arbeidsomstandigheden en Gezondheid (SIVAG)

W.B. Groen
Vacature
F.A. de Boer

Stuurgroep Convenant 'Bevorderen duurzaam bosbeheer'

P.A. van den Heuvel (voorzitter)
B. van Overeem (secretaris)

Vereniging van Houtdrogers (VvH)

F. van Nunen (voorzitter) †
E.D. de Munck (secretaris)

VNO-NCW, Werkgroep Grondstoffen en Producten

P.A. van den Heuvel

In memoriam

R. Schweitz

Op 30 november 2019 overlijdt VVNH-administrateur Ronald Schweitz na een ziektebed van bijna een jaar. Ronald kwam veertig jaar geleden bij de toenmalige Nederlandse Houtbond in dienst. Tijdens zijn lange carrière in het houtvak bij Houtbond en VVNH groeit hij van man van de cijfers uit tot een spil in de organisatie die alles soepel laat verlopen. Behalve een betrokken medewerker, was Ronald bovenal een bijzonder warm en plezierig mens die met zijn humor en luisterend oor altijd een speciaal plekje bij zijn collega's in de organisatie zal blijven houden.

W. Kuin

Begin november 2019 overlijdt Wim Kuin na een ziektebed. De eigenaar van timmerbedrijf Kuin Kozijnen te Schagen is jarenlang voorzitter van de toenmalige Afdeling Noord-Holland van de NBvT. Hij is daarmee lid van het NBvT-hoofdbestuur, waarvan vele jaren vice-voorzitter. Ook is Wim Kuin mede-oprichter en jarenlang voorzitter van SGT (Stichting Garantiefonds Timmerwerk). In 2002 ontvangt hij voor zijn verdiensten het erelidmaatschap van de NBvT. Daarnaast is hij, mede vanwege zijn inzet voor die vereniging en zijn verdiensten voor de timmerindustrie en het houtvak in het algemeen, benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau.

F.A. van Nunen

Op de veel te jonge leeftijd van 56 jaar overlijdt in december 2019 Frans van Nunen na een ziekbed. Bij Dekker Hout Vianen vervulde hij van 2005 tot 2015 een directiefunctie. Vanaf 2016 was hij bij Koninklijke Dekker manager projecten. Daarnaast was hij in diverse houtgremia een aimabele, zeer gewaardeerde en graag geziene verschijning. Zo was hij onder andere bestuurslid van de Sectie Houtpromotie en Voorlichting van de voormalig Stichting Centrum Hout, een functie die hij voortzette in de marketingcommissie van het huidige Centrum Hout. Ook was hij voorzitter van de Vereniging van Houtdrogers en van de sectie Toelevering van de NBvT, die hij mede vorm heeft gegeven. Het houtvak verliest in Frans van Nunen een bevlogen houtman die een voorliefde voor hout uitstekend wist te koppelen aan een voorliefde voor techniek.

Centrum Hout

Westeinde 8
1334 BK Almere Buiten

036 - 532 9821

info@centrumhout.nl
www.centrumhout.nl

**Nederlandse
Branchevereniging voor de
Timmerindustrie NBvT**

Westeinde 10
1334 BK Almere Buiten

036 - 203 0356 (algemeen)
036 - 200 5158 (administratie)
036 - 200 5159 (techniek)

info@nbvt.nl
www.nbvt.nl

**Koninklijke Vereniging
Van Nederlandse
Houtondernemingen VVNH**

Westeinde 6
1334 BK Almere Buiten

036 - 532 1020

info@vvnh.nl
www.vvnh.nl
